

MB  
228.832

Utassy József



EZÜST RABLÁNC

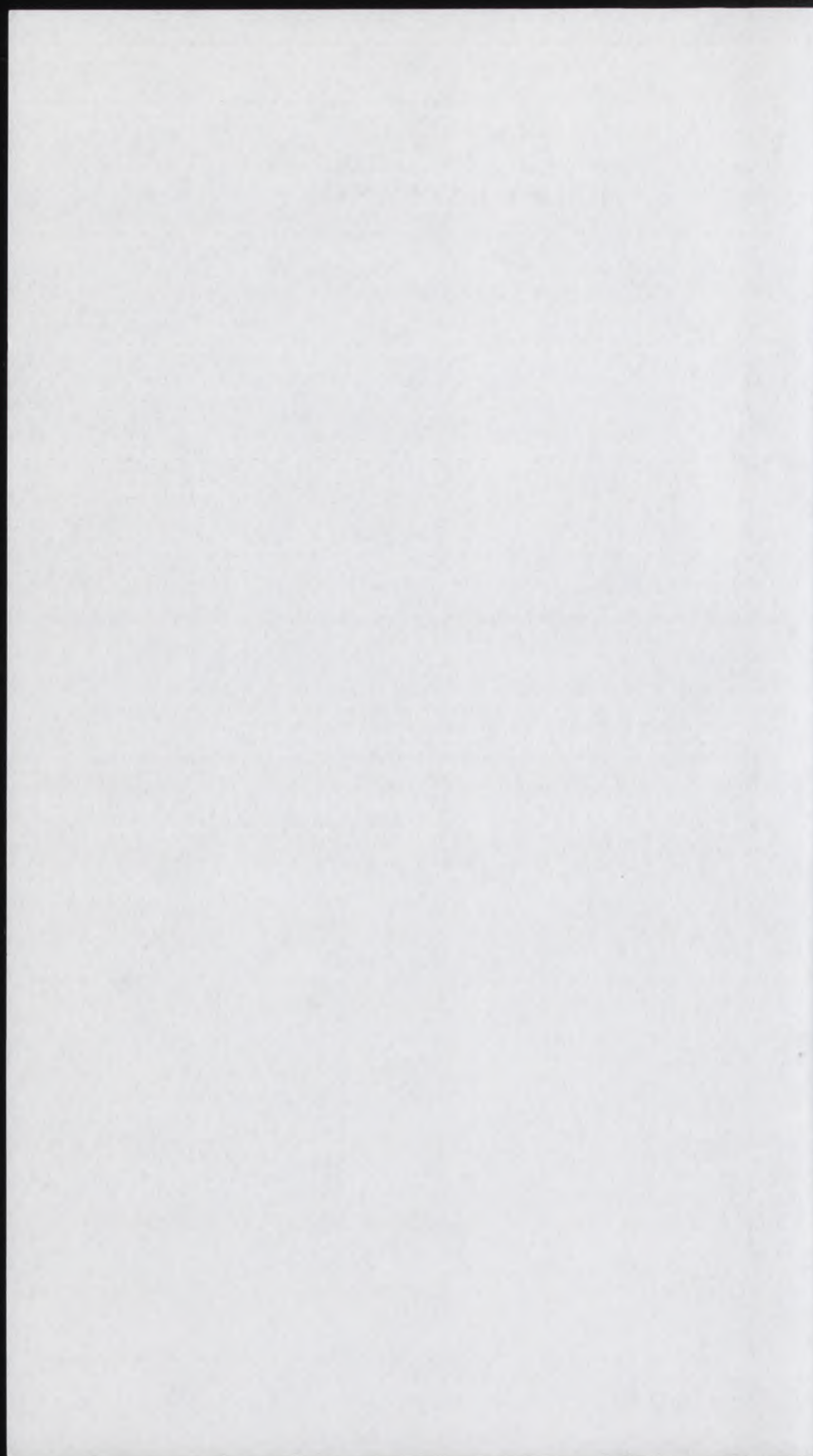




Utassy József

EZÜST RABLÁNC







Utassy József

# EZÜST RABLÁNC

Napkút Kiadó  
Budapest, 2010

A kötet megjelenését támogatta  
a Nemzeti Kulturális Alap

**nka**

Nemzeti Kulturális Alap

MB228.832



2010

© Utassy József, 2010  
© Napkút Kiadó, 2010

CSILLAGRA ZÁRT  
EGEK ALATT (1948–1956)

*Főhajtás a pesti srácok és a budai suhancok  
szabadságharca előtt*



CHILD ABUSE CASE  
BOOK AT ALL (1988-1990)

Following is a brief summary of a book containing  
a summary of cases.

## MOTÍVUM

Küszöbén az estnek,  
csillagfakadáskor  
dalba fog az ember,

ha már fáj a sorsa:  
nagyon szépen fájjon!  
küszöbén az estnek,  
csillagfakadáskor.

## ELSŐ ÉV

Örökíts meg, Történelem!  
Állok falum fölött.  
Kezemben kis rög énekel:  
pacsirtabarna rög.

Keleti szél fúj. Reng a rozs.  
Lüktet kezem kalitka-ökle.  
Ne sírj, mert gazdád megtapos:  
rög, te pacsirtabarna rög, te!

Fejem fölött, az égi freskón,  
átlényegül a nap: tüzes trón.  
Elsőnek én harapok Györgybe.

S mert húsa szén, fekete-forró,  
pörgök, mint őrült napraforgó,  
s az égbe váglak: rög, te rög, te.



## TARLÓK FAKÍRJA

Tessék,  
tessék,  
hölgyeim és uraim,  
itt látható  
a tarlók siheder  
fakírja,  
mezítláb,  
klott gatyában,  
fején zöld kalap,  
kezében kenderostor!

Úgy köszönti  
a fölkelő Napot,  
hogy karját szélesre tárja,  
és hanyatt fekszik  
a virradó földön,  
az irdatlan isten  
tarlóján.

Mit neki a rettegett  
Rákosi pajtás,  
hatalmasabb az ő birodalma,  
ha éhség gyötri,  
felhörpint  
huszonegy fürjtojást,  
vadnyulat riaszt  
világgá a bokorból,  
kiabál utána:  
hopp miska,  
hopp miska.

Csak istentől retteg,  
meg a kerülőtől,  
idomítottabbak libái  
még a katonáknál is,

napszállatkor,  
ha begyük domború már,  
élükön jön haza,  
akár egy pöttöm Napóleon.

Nagytávol:  
ragyog a recski rabtábor.  
Megyek iskolába  
Ropog a hó talpam alatt,  
megyek iskolába reggel.  
Fát viszek a hónom alatt,  
két hasáb fát minden reggel,

mert a tanítónőnk megver.

Azt papolja nekünk folyvást:  
gyerekek, szegény az ország,  
segítenünk kell a bajban.  
Mondom: biztos kirabolták!

Psz! Csak halkan. Nagyon halkan.

## TÉL, 1951

Itt ül a suszterájban.  
Egy barna tölgyfalócán  
sültkrumplit sózogat. Kint  
nagypelyhű csillaghó száll.

Csizmák fényébe bámul.  
Hallgatja, mit beszélnek  
a pipával parázsló  
parasztok: - „Nem, nem élet,

nem élet ez. Sanyargás!”  
Szívük üres. Üres, mint  
fejük fölött a padlás.

Itt ül a suszterájban.  
Gyermek. Nincs szava. Hallgat.  
Mit is tehetne mást még?!  
Csináljon forradalmat?

Csak ül a suszterájban,  
s egy barna tölgyfalócán  
sültkrumplit sózogat. Kint  
nagypelyhű csillaghó száll,

szél fúj, sötétedik, és  
a hófüggöny mögül már  
dereng a drótkerítés.



## IDILL, 1952

Kötöm piros nyakkendőmet,  
éppen ünnepségre mennék,  
mikor rám förmed a suszter:

„Föl kéne rá akasztani!  
Dísznek meg Rákosit melléd.”

## HAMIS NAP

Részeg rovarok a fényben,  
virrasztó lámpám bűvöletében,  
vélik,  
megtalálták a Napot,  
hódolnak neki hetvenhét körrel,  
már vonzza őket a viaszosvászon,  
potyognak asztalomra sorban,  
szánom őket,  
szánom,  
hevernek hanyatt szanaszéjjel,  
mint lakodalmak részegei,  
szárnyuk béna,  
potrohuk bársony,

lámpám,  
a hamis napot leoltom,  
hogy mindenik  
lásson.

Jaj,  
mert magam is,  
apró legényke,  
hányszor de hányszor  
taszítódtam az álnok fénybe,  
és most,  
ahogy újra gyermek lennék,  
szájba ver durván a legszebb emlék,  
ellők az idő asztalától,  
ellők:  
hiszen én voltam a rajtanácselnök,  
harminckét gyerkőc  
gondja bújt  
szívemhöz.

És boldog voltam,  
igen,

boldog és boldog,  
lobogtattam a beutalót,  
az engedélyt a Balatonhoz,

csókolgattam a térképen  
ama tintakék foltot,  
boldog voltam,  
igen,  
boldog és boldog!

Ám  
Egerben eltérítettek,  
letagadták az egyszeregyet,  
hiába dicsért kísérlőm  
egekig,  
ők letagadták  
a csillagos eget is,

ragyogták felém:  
vár rám egy kastély,  
parkerdő,  
halastó  
s egy virágzó kolhoz.

/Dolgozz,  
kis úttörő,  
tied lesz a jövő,  
csak dolgozz,  
dolgozz!/  
szóval

Tóalmás,  
hagymaföld,  
laboda  
meg paréj,

ötvenegy,  
szószegés,  
rossz álom,  
fanyar éj.



## A SÁNTA SUSZTER

Részeg a sánta suszter, részeg!  
Jön, leveri a fecskefészket:  
ének hull, toll havaz.

Nagy vasvillával hadonászok,  
dühömben fényeset kiáltok:  
Te Hülye Kaptafasz!

Élve temetted el cicámat,  
egerek álma: emberállat,  
patkányok doktora!

Hazajön egyszer Papa, és véged.  
Mert Ő szereti a füstikéket! –  
Röhög a mostoha.

## HÉTPETTYES

Korán keltem. Várt a mező.  
Selyem szél fújt, lengedező.

Lila volt az ég,  
a pillanat,  
lila volt minden  
az ég alatt:

és kelt a nap, és kelt a nap!  
Tombolt a roppant virradat.

Éhes libáim  
legelésztek.  
Egy kormos kandúr  
egerészett.

És egyszer csak kezemre szállt  
egy hétpettyes pici bogár.

Ujjam hegyére  
sétált lassan.  
Rigmust dúdoltam,  
dúdolgattam:

„Katókám, katókám,  
merre viszel férjhez?  
Katicám, katicám,  
merre viszel férjhez?”

És álltam ott tízévesen!  
Fülig-pirult szerelmesen.

A hold kutyái  
még ugattak.  
Katicám elszállt  
dél-nyugatnak.

Alig vártam, hazaérjek!  
Fölötöttem a térképet.

És belém nyilallt  
a gondolat:  
de messze estél,  
de messze vagy,

de messze is vagy, kedvesem!  
Nyakad körül a szél selyem.

Kiültem hát az  
út szélére,  
és belecsókoltam,  
bele én:

belecsókoltam a szélbe!

## DERENGŐ RÉT

Fűzfák.  
Hajnali füzek a réten.

Egy kis szénaboglya  
ölébe hajolva  
alszik a csönd.

A kocs út mellett,  
alig hallhatóan,  
álmában beszél egy  
béka,  
kicsi béka,  
a kenderáztatóban.

Vajon a szerelmem,  
kiért itt csellengek,  
álmodik-e engem,  
tűnődik-e rólam?



## REZEDA-ÁLOM

Zsong a libapást, zsong,  
kék harangvirág bong,  
piros szitakötőt fogtam:  
megvagy, Ifjúságom!

Jaj, rezeda-álom,  
remegtet halálom,  
lány és tízéves az Isten,  
ujjait számlálom:

Merkur, Vénusz, Föld, Mars,  
Jupiter, Szaturnusz,  
Uránusz, Neptunusz, Plútó,  
s tizedik a Nap: fuss!

No madárijesztő,  
vigyen el az ávós:  
ide azzal a kabáttal,  
vagy íjam kupán szó!

Magasan repülnek,  
nyílhegyek a fecskék,  
csillagokra aggatják föl  
a függönyös estét.

## KESERŰ FŰSZÁL

Beleillek  
a tájba én nagyon,  
beleillek,

szájam szögletében  
keserű fűszál  
billeg,

beleillek  
a tájba én nagyon,  
beleillek.

Libáim  
tizenhét  
fehér pötty  
a tarlón,

gondolatom  
messze,  
a piramisoknál  
őgyeleg,  
barangol.

Ám hiába  
forrong a vér,  
hiába űz,  
lázít:

nem jutok  
messzebb,  
csak  
Pétervásáráig.

## A PÉTERVÁSÁRI URAK

A pétervásári urak,  
bizony mondom, nagy legények!  
Övék a Járási Tanács.  
S eme dicsőítő ének.

A pétervásári urak  
dölyfösek ám és kevélyek!

Nagymessziről úgy tűnik föl,  
mintha elvtársak lennének.

De megcsap az úrszag menten,  
ahogy közelükbe értek!

A pétervásári urak  
már nem tavalyi cselédek!

Elfeledtek gyorsan mindent,  
de leghamarabb a népet.

Uralkodnak: nem vezetnek!

Jelszó: éljen az önérdek!

A pétervásári urak  
nem vegyülnek el közétek.

Úgy hozta aztán az idő:

– hála a nagy magas égnek! –  
megszüntették a tanácsot.

Ám az ének nem ér véget,  
mert az urak elszegődtek  
csinovnyiknak a megyéhez.

## A NAGY SZAVAK KÖRÚTJÁN

Lézengek itt, a Nagy Szavak körútján.  
Surrog a szél, szikrásodik hajamtól.  
Ünnep van, május, térzene, piros pad.  
A park összes petúniája harsog.

S én lengek itt hófúvásos fehérben,  
elhagyatva, csattogón, mint a zászlónk.  
Nagy hóvirág szemem lassan kinyílik  
Segesvárnál, Abdán, Balatonszárszón.

S tüntetek itt! A Nagy Szavak körútján.  
Nem tud mit kezdeni velem a rendőr,  
mert nem öltöm – úgymond: parancsra! – senkit,  
s verejtéket sem sikkasztottam elvből

édes hazám (vagy a magam) javára.  
És nem fuvaroztattam úgy az eszmét,  
hogy a gazda a légyzenés küszöbről  
rávillantsa a nagypofájú fejszét.

Csak ácsorgok a Nagy Szavak körútján!  
A kirakat csörren tekintetemtől.  
Az árak bércein el-eltűnődöm.  
Belátni onnan múltam és jövődöm.

Zörgő csontváz-apám itt jár előttem!  
Bukdos, selymek örvényében fehérlik.  
És közénk áll a Nagy Szavak körútján,  
ha vállon ver egy veterán Vezércikk.

Kacsingat rám a Szőke Optimizmus!  
Övé jövőm. Vezesd hozzám, te sétány!  
Kifordítom zsebeimet, mosolygok.  
S a lampionmellű ringyó odébbáll.



Föl a fejjel: bimbós rakéta pattan!  
A standokon súlyos ponyvák duhognak.  
Ott árulják a Megtért Bumerángok:  
a jó békét s az üde szóvirágot.

HÉT KRAJCÁR AZ ÁRA MINDEN CSOKORNAK!

## AMERRE A NAP LEJÁR

Dühöm évszaka: kivagyi nyár van  
e bajuszpödrő kukoricásban.

Már tudtam én, hogy eljön a perc, el:  
megállok, hazám, előtted háttal,  
s kivárom, míg a naplementtel  
hontalanná nyurgul nagy árnyam.

Állok itt: Magyarországnak háttal.

Háttal! anélkül, hogy hűtlen volnék,  
s lennék idegen utakon vendég:

ki-fia-borja-megcsodáltan.

Ifjú bakancs és őzikelábnyom  
remeg át előttem a határon.

Johnny-vá itt lényegül át János!

Vagy egy vak lépés, s virradatra  
beszakad végleg a föld alatta.

Hazám a halállal is határos!

Kérdéske görbül sírásra számon,  
mert a felelet próféta haragú:

nincs határ, ami engem határol!

Koponyám geoid alakú,  
koponyánk geoid alakú.

## ORSZÁGOS VIGYÁZZBAN

*Sztálin halálakor*

Aznap, amikor országos vigyázst vezényeltek,  
a mi osztályunk is mintha karót nyelt volna.  
Épp földrajzóra van, a táblán színes krétarajz  
a fölkoncolt Földről. Először látunk a magmaig.

Szmigura tanár úr feje fölé glóriát kereng  
három legyecske, de csak a szemét veti föl rájuk,  
mint egy szent. A világért se hessentené el őket.

És akkor a Hőscincér őrs kultúrosa elhaloványul.  
Nagyot szellent, hosszan szerpentinezgeti szegényke.

Mintha elgurult volna a földgömb! Mindenki a pad alatt.

## KERESZTAPU

Tehervagonok dobogtatója  
volt a szívlapátod,  
végtelen tehervagonoké.

Egyszer elvittél magaddal Ózdra,  
hogy lássak világot:  
világot, ami a nyomoré.

Főztük a bablevest a barakkban.  
Virító véremtől  
majd kicsattantak a poloskák!

Aztán nagyon egyedül maradtam.  
Halott apám felől  
faggattam ott füvet, poros fát.

És rugdaltam a töltést, a bodzát.  
Téged rugdostalak  
dühömben: Te Vezeklő Kis Ország!



## ITT

zubog a zaj, sűrög a lármaörvény,  
korom kering, virít a szikrarózsa,  
önerdekem diribdarabra tört szét,  
sok-sok tenyérre, húsvér csillagokra.

## ITT

liheg a mell, füst fojt, láng leng, huzat van,  
hasogat, fáj, sorra kihull a fog,  
unalmában a lustaszép higanyszál  
nyolcvan fokig nyújtózkodik, s ragyog.

## ITT

sóvirág nyit! Szódavizet vedelnek,  
lángost, szalonnát, hagymát, retket esznek,  
s a fellegrázó drágalátos Istent  
nagy vasfogóval megfenyegetik, mert

## itt

azt hiszik még, övé a felelősség,  
ha bőrükön hólyagot húz a hőség,  
ha fölkacag a nagy kirakatablak,  
mert bérüknél még fejfel magasabbak

## itt

az árak, s a kis nyugdíjból sóra,  
kenyérre telik. S egy szép koporsóra!  
Asszonyuk meg könnyeit nyelve hallgat,  
mert fáradtan befordulnak a falnak.

Hej,  
forradalmak,  
forradalmak!

## SZÜRET UTÁN

Pihen a prés.  
Mustszag bódít.  
Zenél a csönd,  
hallgatom.

Szőlőszem és  
részeg darázs  
hempereg az  
udvaron.

## BÚS

Szeptember aranya,  
vénasszonyok nyara,  
lomb hóhéra, piros szél –  
fák alatt sörözök,  
elnézem, hogy pörög,  
hogyan perren a levél:

ősz jön, búz, rothadás.

Csak szürcsölj, kis darázs  
bús poharam peremén!

## VALAHA

Valaha én is hittem.  
Cimborám voltál, Isten,  
pajkos, gyönyörű társam  
a rácsodálkozásban.

Suszterbogarak nászán  
ámuldoztunk paráznán,  
szítták szívünket rőt,  
szerelmes szitakötők.

Hét falu tudott róla,  
közös szeretőnk: Zója  
Koszmogyemjanszkaja.  
Na ja, na ja, na ja!

Apánk, a drága, nem más,  
mint Tökkolopi elvtárs:  
fújta feneke kókadt  
sej, a mi lobogónkat.

Aztán egy roppant reggelen:  
magamra hagytál, Istenem.  
Már vártak rám a parton vagy tízen!  
S én járni kezdtem:  
járni a vízen.



## ŐSZIDŐ

El-elnézem,  
ahogy nesztelenül  
ez az öreg fa  
lemeztenül.

Törzse nyarat akar még,  
de már telet kavarnak,  
és hullnak rá a nagy fekete rongyok:  
ejtőznek az óriás varjak.

Kár  
már  
mindenért,  
kár,  
kár.

Száll a levélhullaillat.

És holdimádó kutyák ugatnak.

## CSILLAGOK PARAZSÁNÁL

Hamubundában hál a tűz,  
a tőke hold ágát siratja,  
pajta előtt pipál a csősz,  
kalapja van, kerek kalapja.

A csillagok parazsát nézi,  
szítja szűrös tekintetével,  
és látja Istent, s kérve kéri:  
ne haljon meg ezen az éjen!

## AHOGY KEL A NAP

Dereng, hajnallik.  
Rágyújtanak a házak.  
Kanász tülkölget,  
és fénylik, ragyog a fán  
a pókháló, a jonatán.

## ŐSZÖK HÚRJAIRA

Az iskolába  
ballag három fiúcska.  
Mind csupa táska!

Szél hátán fölszáll,  
és leng lassan, ezüstlőn,  
leng az ökörnyál.

Az őszi tarlón,  
hosszán a dűlőútnak.  
levél barangol.

Ördögszekeret  
kerget a puli, prüszköl  
a dértől, füsttől.

Már hazagondol  
a juhász: hömpölyög a  
nyáj az akolból.

A jegenyéket  
varjúcsapat szállja meg.  
Oda az ének!

Hullnak a lombok,  
hullnak, emberek halnak.  
Ősz, ravatalszag.



## EL

Fellegek, vadludak,  
tollhullató nyárvég.  
Mintás a föld: csupa  
vándormadárárnyék.

Kifosztva szívéig,  
a nyár délre jajgat.  
Őszt pillant a levél,  
megdermed a harmat.

Hóna alatt ív leng,  
kilincsel a jövő,  
a hívatlan vendég,  
kűszöbünket nyűvő.

Égre írom föl a  
fájdalmak nagy Ó-ját,  
s íme, láthatóvá  
kerengik a gólyák.

Horizont-körhintán  
száll a világ, forog:  
fecskék, fecskék, fecskék:  
szabad elektronok!

## GUNARAM, JAJGASS!

Röppenj föl, fehér  
gunaram, jajgass!  
Magasra szállj,  
te csillagtalpas!

Nézd: kipofozva  
városok, falvak.  
Szállj, gitárnyakú  
gunaram, jajgass!

Vasvillánk, sarlónk  
mind sikolyéles,  
menekülj innen:  
itt piros tél lesz!

Kereket old az  
ördögszekér is,  
anyám csomagol,  
elmegyek én is.

## ENGEDJE MEG, HOGY BEMUTASSAM!

Íme, ez a szobám.  
Különbejáratú,  
s keskeny, mint a kedvem.  
De úgy nézzen körül:  
itt a világ lakik!  
Sajnos, albérletben.

Az a rés ott: ablak.  
Udvarba les. Rácsos.  
De szép csillagot vet  
szeme majd, ha rásóz  
öklösödő dühöm,  
de szép csillagot vet!

Szekrény. Ódivatú  
diófa-dokumentum:  
„maraggyon itt a szű  
naccsága hazamentem”.

De újra itt hasal mind  
egymás hegyén-hátán:  
trikó, svájci, vasalt ing,  
újság, könyv, gitár, sál,  
bokafix, pizsama...

Tudom, mire gondol:  
én nem megyek haza!  
Ez itt az asztalom.  
Politúros. Kerek.  
Vizeskancsót tükröz,  
s félkiló kenyeret.

Az a piros vekker  
siet vagy száz évet!  
Ebben a szobában  
csöpp kagylóhamutál  
méri a gyöngy időt:  
pontos költeménynek.

Két szék. Nyűtt bársonyú.  
Foglaljon már helyet!  
Ha kér vizet, öntök.  
Ha kenyér kell, szelek.



## SZPARTAKUSZ ÉNEKEL

Ő népekkel játszat  
gladiátorosdit,  
izgul, ha megfutamodik a vér.  
Övé a dísztribün,  
páholya piroslik.  
A teste hájas, lelke ösztövér.

## HOZZÁSZÓLÁS

Én most csak annyit mondanék:  
borong, mereng, szorong a nép.

Mert ránk szabadítják, édes párom,  
a földi árut csillagi áron!

Miért nem az országrontók  
fizetik vissza a kontót?!

Tönkretenni a hazát: érdem?  
És hová tűntek észrevétlen?

Villájukban sunyítanak.  
Be ne süss hozzájuk, te Nap!

## ŐSZVILÁG

Deres a Hold!  
Hideg van.

Nemzetközi szél fúj  
a tengerről,  
kipirosít.

Csillag  
és levél hull!

## OKTÓBER

Rothadt rózsák a kertben,  
deresen, megdermedten,  
rothadt rózsák a kertben.

Ősz fű leng, minden kihalt, vén,  
te pompázol csak, krizantém,  
ősz fű leng, minden kihalt, vén.

Szél ama suhanc-sírokat  
ölelgesd, becézd, simogasd,  
s csókold, aki ott sírogat!

Mert fakítja forradalmad  
fényét, ki hallgatván hallgat,  
fakítja forradalmad.

Ünnepek ünnepe: tüntess,  
ha kell, hát bitangot büntess,  
tüntess, Október, tüntess!



## ÖRÖKZÖLD FENYŐ!

Őszt pillantó szőlőszemek.  
Fél a levél. Postás szelek  
hordják szét az idézést.

Járőr felhők hangoskodnak.  
Tele a kert véresre vert  
paradicsommal, virággal.

Rózsafák, kötelek, karók.  
Trombita-tulipán-roncsok.  
Petúnia-tárogatók.

S dér-zápolyák, zúzmara-horthyk,...!  
Micsoda forradalom, hit,  
micsoda láng lobogott itt!

Örökzöld Fenyő! Én megölellek.  
Egy perc, és a gesztenyék, diók  
szemhéjai mind fölrepednek.

## KIHALLGATÁS

- Mondja, ezen a tüntetésen,  
ahol született hős elég:  
mi volt az Ön megbízatása?
- Csőcselék voltam, csőcselék.

## VILÁG VAGÁNYA

Itt állok f e l p o f o z v a .  
Kitiltva. Lefokozva.

Mellemről potyog az érem.  
Nincs kedvem csúszni térden!

Vagyok a világ vagánya.  
Vállamon iszonyat árnya.

Árulás ezüstje nem kell!  
A nap: ingyen is fölkel.

Írok hát igazat árván!  
A hold a hangulatlámpám.

## CSILLAGRA ZÁRT EGEK ALATT

*In memoriam Promethei*

Isteni tolvajok ivadékát,  
a Bükkhöz láncra ne verj engem,  
gyáva véretem se futamítsd meg:  
hazám, keselyűm, szerelmem!

Itt, e csillagra zárt egek alatt,  
hol csak a cellám lenne tágabb,  
kímélj a kaukázusi kintól:  
Huszedik Század!

Írott kövekből szikrák ha pattan,  
ne vakítsd meg a látnoki lángot,  
taplóba tüzeimet ne törpítsd:  
nem zsarátnok!

Túl a meglöpött mennyei máglyán,  
pokoli kikelet heve fűt rég.  
Fenyvesből gyászt, koporsófákat  
dönt ki a fűrés.

Halál varjai, holló-nagy pernyék  
riognak rólunk a csillagokhoz.  
Hallod ezt az őszt, Kaukázus?!  
Károgva károg rám a kozmosz.



## RÁLEHEL A FÁKRA A TÉL

Rálehel a fákra a tél,  
leájul egy sárga levél,  
sárga levél.

Ködös a november,  
szeles:  
bújj közelebb hozzám,  
szeress,

ködös a november,  
szeles.

Ránk lehel miránk is a tél,  
hadjad, rémült arcod fehér,  
arcom fehér:

rálehel a fákra a tél.

## RIGÓHÍVOGATÓ

Gyere, te kis néma madár,  
feketerigó!  
Hagyd ott, olyan vén a határ,  
ránézni se jó!

Gyere, hallgatag testvérem,  
diktátor a tél!  
Hallgassunk együtt kevélyen,  
súgva, mint a szél.

Ne borzongasd a bokrokat,  
gyere, gyere már,  
testvérem a sorsban: költő  
fekete madár!

## FÁN MARADT LEVELEK

A drága Doktor úr,  
a novemberi nap  
röntgenezgeti még  
beteg bordáikat.

Hátuk panaszfalán  
sóhajokhoz szokott  
esőcsepp-puha ujj  
kopog, kopog, kopog.

Magam varjúhodón  
egy rendelőpadon  
várok a leletre.

Kint fák. Itt-ott levél.  
És zeng a gyászruhás  
rigók rekviemje.

## MÁR

Már az utolsó levél is lepergett:  
vak huzatodban, vén Idő, didergek,  
már az utolsó levél is lepergett.

Ködöt vajúdnak völgyek, rétek,  
zúzmara hull, fák feketéllnek,  
ködöt vajúdnak völgyek, rétek.

Nyirkos a lelkem is – nyúlós, nyálkás,  
vállam fekete varjú-virágzás,  
nyirkos a lelkem is – nyúlós, nyálkás.

Évszakok zsarnoka, légy hát látható!  
Pengjen a jégcsap, szakadjon rám a hó!  
Te zsarnok évszak, légy hát látható!

Tél, dideregtess dérrel, faggyal:  
szemem bekötni jön egy angyal,  
tél, dideregtess dérrel, faggyal!

Krisztusi sorsomat világ, értsd meg:  
pecsétnek kell a porhóba vércsepp,  
világ, krisztusi sorsomat értsd meg!

Villogó terror, havas hársfa:  
tündököltess utat a nyárba,  
villogó terror, havas hársfa!

Már az utolsó levél is lepergett:  
vak huzatodban, vén Idő, didergek,  
már az utolsó levél is lepergett.





## NOVEMBER

Fák alatt,  
a fekete fák alatt  
avar  
hever  
a sárban sápatag.

Ágakon akad fönn a szél,  
s lobog,  
leng,  
mint a gyászszalag.

Zokog a szél,  
zokog.

Kondoleál a Nap.

## HÓ HULL

Lucskot szürcsöl a zoknim,  
pillámra hó hull könnynek.  
Melengetem maroknyi  
kedvem, ha rámköszönnek:

visszaköszönjek!

S hó hull a kék sínekre,  
vonatra, villamosra,  
talán havas a hold is,  
hó hull a csillagokra.



## A SZERELEM SZÉLÉN

A ZEPHYRUS REVIEW

## KORA TAVASZ

Föllázad a víz éjszaka  
csörömpöl a tél ablaka  
inal a hó s hajnalba már  
zöld aknára lép a madár

Kilőtt harckocsik a sziklák  
napsugár-sorozat ropog  
emelt fővel és mezítláb  
szeretőmhöz gyalogolok



## SZERELEMHAJNAL

Te fölkelő-nap-arcú!  
Hajadba háltni jár az éj.

Te tavirózsa-kedvű!  
Szép vagy. Beúszom érted.

Csurog a fény majd rólam!  
Körülcsohoglak: nyílj ki.

Virradó Szerelmem!

Fejemet lehajtom:  
koronázz meg engem.

## MORGOLÓDOM

Vihorászó lányok,  
cserfes papagájok,  
öten-hatan a verandán:  
be nem áll a szájuk.

Az egyikük este  
nem aludt, kileste,  
kinek a rúzsától voltam  
pirosra kifestve.

Nevetgélnek rajtam,  
én meg csak magamban  
morgolódom itt az utcán,  
ajkamon e dallal.

Irigykedő lányok,  
pletykás papagájok:  
bárcsak ez a hatalmas ég  
szakadna le rátok!

## VETKŐZTETŐ

Vetkőzz le, kedvesem:  
összegyűrném a blúzod.  
Vetkőzz csak. Én addig  
ráfordítom a kulcsot.

Érzed-e, drága, mondd:  
a gesztenyelevél  
árnya, mint nagy tenyér  
tapogat válladon,

vetkőzz csak, kedvesem,  
én megyek, s lecsukom  
utcánk rolós szemét:  
ruhádra száll a por.

Zeng ereimben a  
vér, tombol, téged áhít:  
karomba kaplak – és  
ölben viszlek az ágyig!

## AKIT LOSONCZY ANNA ÁHÍT

Költőt belőlem te neveltél,  
kicsit magad is költő lettél,  
mert szerettél,  
nagyon szerettél.

Eger városnak szépe voltál,  
derekad karcsú aranyoltár,  
rámhajoltál:  
zsoltárra zsoltár.

Fakadt a fű, ahova néztél,  
dagadt a szívem, ha becéztél:  
sebes idő,  
lassulj meg, késsél!

Tizenhét éves vagyok, suhanc,  
hagyj itt örökre, hová suhansz  
idő, idő,  
te nagyárnyú arc!

Én vagyok itt Balassi Bálint,  
akit Losonczy Anna áhít – – –  
Szerelmünk helyén  
ősz fűszál ing.

## TÁRA MAGDIHOZ

Csókjaim már elhamvadtak a szádon,  
trikómon sem restelkedik rúzsod.  
Nem faggatod a szótlan éjszakáktól  
hol-létemet. Élek-e? Nem tudod.

Szoknyád alatt is más kutat-keresgél.  
Lassan fél éve már, hogy láttalak.  
Mit is kívánnék másd neked: szeressél!  
Szépüljön meg életem általad.



## HOGY KIBÍRJAM

Hajad sötétje ébred, este lesz.  
Nyílnak az utcai lámpák.  
Fényük megistenít: ablakkereszt  
dönti vállamra árnyát.

Szobám cella.  
Rám fillérek vigyáznak.  
Képzelt karórámon fluoreszkál a számlap.

Hogy nélküled mégis kibírjam itt:  
előhívom csókjaink negatívjait.

## FÁKAT ALTAT A SZÉL

Fákat altat a szél,  
álmos lombú fákat.  
S én most ébredek rá:

nagyon szerethetlek,  
ha már a sálam is  
integet utánad.

## TÜZEM, LOBOGÓM!

Lobog tulipán szoknyád,  
leng liliomláng sálád,  
szikrás szél fúj, s lobot vet  
hajad is: csupa láng vagy!

Élek-halok a fényért,  
égj hát, gyönyörűm, lángolj!  
Tüzem, lobogóm vagy már.  
Lobbantsd rám ifjúságom!

## VIKTÓRIA

engem veled  
téged velem  
kitüntetett a szerelem  
kitüntetett a szerelem

bimm-bamm bimm-balabamm bimm bamm  
bimm-bamm bimm-balabamm bimm bamm

ezen a hosszú betűvert soron te lépdelsz  
ezen pedig – mindig mellédszegődvé – én

bimm-bamm bimm-balabamm: piros!  
bimm-bamm bimm-balabamm: hogy zúg

leng! bong! jaj csupa hang!  
virágvasárnapi harang  
a szoknyád.

IMÁDLAK

## EGÉSZSÉGEDRE: KRISZTINA!

ha hóval hullna is ruhád  
kimájusítanád szobámat  
mert te magad vagy a virág

s

n

i

n

c

s

vázám sincs  
karcsúbb tenálad



## CSÖNDDEL CSEREPEZVE

Csönd  
Csend-Csönd  
Csönd-Csend-Csönd  
Csönd-Csend-Csönd-Csend

Ki innen! El innen!

Zuhan a lift. Lépcső.  
Utcák, hidak, terek.

Keresztülugrosva  
a városra zúdult  
dirib-darab eget:

suhogok hozzád, te!  
S a küszöböd előtt  
nagy, tüdő formájú  
felleget lihegek.

Nyiss ajtót! Nyiss ajtót!

Csönd  
Csend-Csönd  
Csönd-Csend-Csönd

Tücsök-villanycsengő!  
Círpeld föl!!! Círpeld föl!!!

## CIGÁNY KIKELET

Lina, Szabina, Nánika  
combja fekete tátika.

De nálam ám a kék bibe!  
Lengünk. Lilán a semmibe.

## IRÁNY: PÉTERVÁSÁRA!

Úgy indul ez a költemény, hogy  
kerékpárom nyergébe pattanok,  
s usgyí,  
ki a falumból,

irány Pétervására,  
ahol kéttornyú már a templom.

De nem az oltár elé  
suhanok térdepelni,  
az én Istenem a Kakas vendéglőben  
trónol:

konyakos kupicák közt  
kong értem krinolinja.

Dicsértessél hát mindörökké  
huszadik évem pincér Marikája,  
mert visszeres lesz majd a lábad,  
s hol lesz az én darázs tekintetem

hervatag melledről,  
bedagadt bokádról!

## DIRIDON

Hangya bizsergeti, oly parázna:

diridon-dondiri-diridon!

Ím, darazsat fog éjszakára,  
zúgdos a kandzsi tök virága,  
cinkosa ciklámen, liliom.

Nőktől karcsú az alkonyat ma:

diridon-dondiri-diridon!

Kis ugrabugra mellük labda,  
sétás, estike combjuk csapda,  
liliomcsapda, tűzliliom.

Dondiri-diridon-dondiri:

ki-ki a párját hogy viszi!

Diridon-dondiri-diridon:

szív dobog át a fahídon.

## KENDERÁZTATÓ

Néhai menyecske: cukornádszál  
ahogy a vízből partra röppen.  
Hajlong, nem leli ám a ruháját!  
Melle növekvőn majd lecsöppen.

Jaj, mi meg hattyúpásztorok, hárman  
tülekedünk egy fűz ablakában.  
Egymás hátán a Nap, a Hold és Én!  
Kukucsálunk a levelek résén.



## EGY PILLANAT RÖGZÍTÉSE

Szoknyád alá szalad a szél,  
csókolja combod, térded,  
s ott, ahol állsz, a járdaél  
föl-föltündöklöklik, és egy

sereg csupaszem kis kavics  
sarud körül ragyog, örül,  
boldog most mind, hogy nézhet,  
les a kirakatablak is,

mögötte rúzsok, krémek  
tolongnak, s gondolatban  
fut, fut, habosan fut feléd  
egy dundi babaszappan!

Tündér ámulat vesz körül.  
Egy kisfiú kezéből  
fülig-pirult-szemérmesen  
tovalibeg a léggömb.

S hogy megtorpan egy nénike!  
Valaha szép volt. Szőke?  
Rád néz, aztán a semmibe:  
maga elé tűnődve.

A hírlapos, ki tudja jól,  
hol ölt ma bicska, bomba...  
egy árva szót se szól. Figyel:  
lélegzet-visszafojtva.

S a szél, a kis szoknyavadász,  
diadaltól ragyogva  
elsündörög. Nyomában egy  
szájtáti tökmagocska.

## TERMÉKENY ÉJ

Virágporos szél jár a kertben.  
Szeretkezik vele a mák.  
Sziromszoknyája földre lebben,  
s magát megadva, önfeledten

hajlongja át az éjszakát.

## KIKIÁLTÓ

Ez a hajnal,  
meg ez a jó lila levegő,  
ez éljen.

ÉLJEN A JÓ LILA LEVEGŐ!

No meg a komp.  
S itt ez a kis tolakodó nő.  
Ó, Ó!

ÉLJEN A KIS TOLAKODÓ NŐ!

S üdv neked út.  
Ha vízi, ha földi, ha égi:  
mindegy:

ÉLJEN AZ ÚT,  
A VÍZI, A FÖLDI, AZ ÉGI!

És aki vár,  
aki nyugtalanabb, mint a tenger:  
ő ám,  
a szeretőm,  
a csuromkékszemű!

Ó, ÉLJEN MINDEN SZOKNYÁS,  
MINDEN NADRÁGOS EMBER!

## EZÜSTHÍD

Monika Bayernek

kapcsold

ki

melltartód

szépem

hadd

ússzanak

a

szerelmes

medúzák

heverjenek

a

homokra

kéken

tudja

meg

mindenki

reggelig

holdfényes

bóják

a

melleid

## ZÖLD LÁZ

Arra, hol a Tarna ered,  
szállnak pillangó levelek  
pirosan, sárgán.

Bokor füttyöget. Zöld lázban  
remegek a rezedásban:  
szeress, Devlász Lány!

Duruzsollak, darázsollak.  
Kereshet már anyád: hol vagy,  
bronzkori drágám?!

Kék szoknyádat ágra veted,  
harangozzanak a szelek  
litániát ránk.

Hálám ha van, szürke hála:  
hajad ősze széna szála,  
míg a világ áll!



## HÓFEHÉRKE

Tudom is én már: ki volt, ki nem volt!  
Mintha mesében, minden úgy történt.  
Még szoknyája is hol volt, hol nem volt.  
Ragyogtuk egymást: virág, verőfény.

Csemete férfi voltam még, diák.  
De már a csókja szárba szökkenett,  
ha elkapott a kikeleti vágó.

Gyere világgá – sírta –, szöktess meg!  
Mondom, mese volt. Pedig megtörtént.

Később jöttek is érte a törpék.

## A SZŰZ

Addig-addig játszik velem:  
egy éjjel haragomban  
beugrok majd az ablakán,  
hónom alatt a holddal.

## ILLEGÁLIS NÁSZÉJSZAKA

Olyan sötét van itt már,  
mint egy pasztásdobozban.

Fekszem hanyatt az ágyon.  
Fekszel hanyatt az ágyon.

Kint, a betonküszöb alól  
hallucinált tücsök dalol.

Ujjad között, leégve lakkig  
cigaretta vég csillaglik.

Megszívod. Látom a melled.  
Alatta két nagy árnyéksarló.

Nem beszélünk. Dunnánk  
felleg.  
S vonul az ágy lassan,  
virrasztón.

Illegális nászéjszaka!  
Hajad arcom holdudvara.

Testünkön csillagok  
teremnek.

– Jó?  
– Jaj, nagyon!

– Szeretsz?  
– Szeretlek.

Holdfény és porpaplan.  
Horkol Magyarország.

Magányos vonatfütyty.  
Alszol. Megcsókolom szád.

Csönd. Ciripel a csengő.  
Ásítva nyit kaput

a jámbikus léptű  
öreg házmesternő.

S te félálomban morgod:  
húzd föl hatra a csörgőt.

## TÉL

Bent:  
szeretőmmel gordiuszi csomóban.

Kint:  
Nagy Sándor karddal a hóban.

Ő is,  
mi is:  
ébren!

Ezerkilencszázhatvanhét  
decemberében.



## VÉGTELENÜL

Tenger,  
istenemre,  
tenger!

Minden mozdulata  
hullám.

Hol  
én borulok,  
hol  
ő  
borul  
rám.

Renget,  
ágyéki csónakon  
ringat.

Szürkül,  
hajnallik,  
lassan kivirrad.

## ABORTUSZ UTÁN

Szemed égi csordakútján  
holló szemöldököm verdes.

Hol a gyerek?!  
Beleugrott!

Ropogtatja ránk a holdat,  
mennyei savanyúcukrot.

Ne sírj!!

## ANGYALI ÜDVÖZLET

Szárnyam havát küszöbödről  
elhordja a szél reggelig.  
Ne félj! – rúddal áll a Göncöl  
csillag-tükörképedhez is.

## DERENGŐK

Hatalmas este van,  
holdas.

Szél  
fú,  
hogy  
hajladozhass.

Félsz,  
ahogy derengő blúzod  
melleden összehúzod.

Melegedj  
leheletemnél,  
mintha általam lennél.

Minket,  
virágom,  
le nem győznek!

Szarvas szemeid bógnek.

Őszülünk.  
Hullong a rengeteg.

Termő ág,  
fiamat rengeted.

Csókkal szítom én hamvadó ajkad!

Csillag zúg,  
ropog az ősz alattad.

## FELLEGAJTÓ

Íme: a szerelem szentháromsága!  
Dómért dörömböl a fellegajtón.  
Óbálvány mered az új, pogány párra.  
Térden az ország! Kőért sóhajtón.



## A SZERELEM SZÉLÉN

Légy a szerelem szélén is bátor:  
szeress engemet, Horváth Erzsi!

Mert a lebillent mérlegű ágyon  
nincs többé játék.

Már fiam is csak a hinta-álom  
lengeti hozzád.

Sorsom örökség: tág a világom,  
szűk Magyarország.

Mit akar itt ez a kéz a számon?  
Csillagi csöndet emberi tájon?!  
Hogy ami fáj, szóttanul fájjon?

Költő vagyok én: magyar költő!

Csak ami szívemen tollászkodik,  
az röptül el az én számról.

Szeress engemet, Horváth Erzsi:  
légy a szerelem szélén is bátor!

Majd összeterelem kis családom,  
aklok melege szobánk belengi,  
s tested füvére, én édes párom,  
kicsapom tíz ujjam legelni.

Csak légy mindenek szélén is bátor,  
és szeress engem, Horváth Erzsi!

## MAGYARORSZÁG!

Világ Világa,  
Szerelem Kápolna-virága,  
Nekem  
Édes Egyetlenem  
Hazám,  
Te Drága!

Kérdezd Illés kocsisomat,  
honnán mennydörög e fogat,  
mért is tértem meg-vissza hozzád,  
mind kiforgatva sírodat:

Magyarország!

Én,  
a te fényed,  
napkeleti vőlegényed,  
kit elcsaptak a háztól csúnyán,

ím,  
itt fekszem rádvirradva,  
pannon melled málnás csúcsán,

hogy combjaid holtágában  
ülnék tort kesergőn:  
Hadak csillagporos Útján  
pirosra vált kendőm,  
pirosra vált kendőm.

Ha százszor is kitagadnak,  
én temetni el nem hagylak:  
kihívón  
keresztbe fektetlek a síron!  
sárig szomorúfűz hajad  
tíz ujjal vidítom,  
tíz ujjal vidítom.

Micsoda kilátás nyílik tűzhányó melleidről!

Vakon is látom:  
én az oltár előtt,  
te az oltár mögött,  
virágom, virágom.

Úgy  
ölelsz át,  
sejtjeim fájnak,  
hátadba körmeim holdvilágárkot vájnak,  
ezeregy fényévnyi sáncot  
mai,  
holnapi bizáncok  
ellen,  
hogy védj magad:  
Szerelmem,  
Szerelmem Kápolna-virága,  
Nekem  
Édes Egyetlenem,  
Világ Világa.

AKIÉRT A ZAMBÉZI ZOKOG

AKHMET : NAMELY XOROC



## AZ ÉN KICSI FIAM

Lent,  
Magyarország égalján hagytam:

verjen félre  
egy nagyharang szoknyát,  
rúgja zeniten,  
köldökmagasban  
követelje, hogy világra lopják,

mert Ő:

az eljövendő  
ondó,  
ősömig,  
az összejtig hiú,  
legeslegkisebbik fiú,  
halálnak is jövendőmondó,  
pöttöm,  
horizont alatti Hamlet,

kezében huzatos koponyámmal

az én üvöltő,  
kicsi fiam lesz!

## RÉDICSI APRÓSZENT

Íme, U. J. pólyás fia!  
Azt csak sejtí még a zene:  
kis xilofon bordáira  
mit is ütöget a szíve.

## FIAMHOZ

Hát munkáseMBER lettél, kisfiam!  
Látod, üzentek általad a gének:  
a föld alól a nagypapák, a dédek,  
az őssejtig vissza megannyian,  
mert munkáseMBER lettél, kisfiam!

A munka mindig nehéz volt nagyon.  
Gondolj csak a roppant piramisokra,  
tenger verejték ontatott miatta,  
de áll büszkén, az idővel dacol;  
a munka mindig nehéz volt nagyon.

Ám nélküle mi lenne, mondd, veled?  
Lopnál, csalnál, talán embert is ölnél,  
hóhért állítana mögéd a törvény,  
gyötörné szívemet a szégyened.  
Mi lenne, mondd, mi lenne így veled?!

Az idő ajkán mosoly ül, mosoly.  
Elmúlásunk értelme itt a munka.  
Csak a hűtlen halál hagy majd magunkra.  
Mindegy, hol élsz, falun vagy városon:  
az idő ajkán mosoly ül, mosoly.

Légy büszke rá, fiam, hogy dolgozol!

## NEGYVENÖT ÉVESEN

Párom a sorsban,  
édesem,  
mit is mondhatnék én  
neked,  
s miről mesélnél  
énnekem  
új mesét negyvenöt  
évesen!

Fiatalságunk évsora  
messze madárlik:  
sehova.

Ne nézz utánuk,  
ne, soha.

Fiúnk,  
kit nyakamba vittem én,  
ütközőszarvú kis bölény:  
remek  
gyerek.

Létünknek súlya,  
fénye van,  
suhogó fénye,  
s célja van:

hogy is élhetnénk  
céltalan?!

Párom a sorsban,  
édesem,  
mit is mondhatnék mást  
neked:

ragyogj reám  
egy életem.

## SZARKÓMA

Megkértem fiamat:  
egyezne bele, hogy  
jobb lábát levágják.

Jaj, piros pillanat  
fakóra válása!  
Vak borzongás jár át!

Mintha kértem volna:  
taszítsa tengerbe  
a dög Himaláját!

Álmomban fellegek  
tonnái alatt ül,  
morrog a magány rám;

jön a fiam: hóna  
alatt arany mankó,  
s elém dobja lábát.



## BÁNAT

Csak bámulok a vak világba,  
tikkadt szemem könnybe lábad.  
Hiányzik ugye, Jóskám, drága,  
hiányzik nagyon a lábad?

Csak bámulok a vak világba,  
szemem tava villog, lázad.

Rengess, fájdalom tengere, ringass!  
Nehéz a szívem, szomorú.  
Fekete bánat ül vállaimra,  
fekete gond, fekete bú.

Rengess, fájdalom tengere, ringass!  
Nehéz a szívem, szomorú.

Jegyenékkal, kiket szél ingat,  
íratik égre a vád itt:  
csend hóhérolja szavainkat  
Csernobiltól Nevadáig!

Jegyenékkal, kiket szél ingat,  
íratik égre a vád itt.

Bámulok csak a vak világba,  
szemem tava villog, lázad.  
Hiányzik ugye, Jóskám, drága,  
hiányzik nagyon a lábad?

Csak bámulok a vak világba,  
szemem tava villog, lázad.

## EZÜSTVILÁG

Csupa dér, csupa zúzmara minden:  
beleillek a tájba nagyon.

Ölöd, irtod a gyermekem, Isten:  
te gonosz, te bitang, te barom!  
Beleillek a tájba nagyon.

## CSILLAGKÖZI CSALÓ

Kimutattad fogad fehérét,  
te csillagközi csaló,  
vérét vetted fiamnak, vérét,  
sajogtatja sebem a hó,  
kimutattad fogad fehérét,  
te csillagközi csaló!

Hogy gyűlöllek, ó hogy utállak,  
megfertőzi szájam a szó,  
szétjárványul a dal utánad,  
ettől leszel mindenható,  
hogy gyűlöllek, ó hogy utállak,  
te, te csillagközi csaló!

## KRÓNIKUS OSZTÁLY

Kórtermed ajtaja  
míg lassan csukódott,  
dobtam neked hamar  
még két búcsúcsókot.

Félig integetté,   
félig legyintgetté,  
mintha tengerparti  
öreg pálma lennél.

Az úton elszívtam  
három cigarettát.  
Nem tudtam, hogy többé  
sosem látjuk egymást.

## NAGY KÉK SZEMEIDET ÖRÖKRE LEHUNYTAD

Nagy kék szemeidet örökre lehunytad:  
halott az én drága, kicsi fiam, halott.  
Engemet már, hidd el, a halál is untat.  
Élek, amíg élek. Ha kell, hát meghalok.

Eleddig én apám sírkeresztje voltam,  
veled most jövőmet temetem el végleg.  
Kell az istennek egy ember, aki árván,  
őszén, kiraboltan: a Napba néz érted.



## NAPÁLDOZAT

Arany felhők koszorúzzák  
a Napot,  
repülőgép húzkod ezüst  
szalagot.

Dereng, ami múlik, rejtett  
fénye van.  
Fiam halott. Ha van Isten:  
véle van.

1989

Jött rám ez a rút esztendő,  
hozott bánatot, keservet.  
Szent Sebestyén teste sem volt  
barbár nyíllal átalvertebb –  
jött rám ez a rút esztendő,  
falnál fehérebbre festett.

Meg-megálltam séta közben,  
néztem magam elé hosszan,  
mormoltam a szót, mint imát,  
azt hihették, megbomoltam,  
honnán is tudhatták volna:  
hallgat engem fiam holtan!

Jött rám ez a rút esztendő,  
és itthagytam kiraboltan –  
Jóskám, vágd az Úr szemébe:  
én egy költő fia voltam,  
ki nem trónusod cselédje,  
de testvér a csillagokkal!

## AKI TEMETI FIÁT

Kínjaim ege istenért kiált,  
szétjajdul a fájdalom bennem:  
apa vagyok, ki temeti fiát,  
só, sókristály izzik szememben.

Szemöldököm, te pusztai nagy sas,  
emeld égre tekintetemet:  
Isten! honnan a jogod, hogy zaklass?  
Ütöttem rajtad én sebeket?!

Só, sókristály izzik szememben:  
apa vagyok, ki temeti fiát,  
szétjajdul a fájdalom bennem,  
kínjaim ege istenért kiált.

Ütöttem rajtad én sebeket?!  
Isten! honnan a jogod, hogy zaklass?  
Emeld égre tekintetemet  
szemöldököm, te pusztai nagy sas!

## GYÁSZÉJ

Akkora hold van,  
recseg-ropog a mennybolt!  
Fiam a földben.

## NEM TUDOM KIMONDANI

Harminc esztendeje írok,  
hullasárgák a papírok,  
és nem tudom kimondani  
halálodat, Jóskám!

Mert sem ígém, se metaforám,  
se ferde percem, se vak órák,  
hát nem tudom kimondani  
halálodat, Jóskám!

Most tél van, mocskos, vírusos.  
Holló kiált rám, ezernyi.  
És halálodat belengi  
a semmi, a semmi.



## MÁR CSAK AZ ÁLMOK

Milyen mogorva, halk, szomorú vagy!  
Lesír a fűzfák bánata rólad.

Minszktől Rédicsig leszegett fővel  
bukdácsolsz, ődöngsz a temetőben.

Már csak az álmok, a pille álmok  
könnyebbítik mázsás magányod.

Tőled Isten is félve fél, reszket:  
négy égtáj nyögi tölgyfakeresztet.

## A MAGÁNY MARKÁBAN

Jaj, valami nagy-nagy,  
halhatatlan bánat  
markolja szívemet:  
ringat, renget, rángat.

Kihallgatom néha,  
ámulom szobádat:  
magukban beszélnek,  
motyognak a tárgyak.

Csöndek csöndje ágyad,  
csöndé már a széked,  
asztalod is csöndé,  
csöndé a fényképed.

Jaj, valami nagy-nagy,  
halhatatlan bánat  
sötétíti elmém,  
hogyan halnék utánad.

## A CSEND HINTÁJA

Kijárok a játszótérre.  
Szeptember van, még zöld a csend,  
Isten őszi remeklése.  
Magányosan egy hinta leng.

Egy hinta leng magányosan,  
benne a drága Senki ül,  
arcán bánat, talán mosoly,  
de nem beszél, csak senkiül.

Hát akkor: senkiül egy hangot!  
Nézzel maga elé. mereng.  
Ne raboljátok el, harangok!  
És leng a csend hintája, leng.

## ÚTON

És megy az ember, bandukol, dúdol  
végig ezen a vérmocskos úton,  
kalapján agonizál a virág,  
gyalázza Istent, keresi fiát,

és megy az ember, mendegél, ballag,  
szeme vizében fürdik egy csillag.

## PILLANGÓ-BALLADA

Futkos egy kisiú a réten  
    esetlenül, sután,  
meg-megbotlik, de fut serényen  
    három lepke után.

Kezében pici hálót lenget,  
    csapkod, amerre lép,  
ám a három lepkék se restek –  
    derül rajtuk az ég.

Hazafelé, ahogy a rétet  
    a harmat megeste,  
a kisiú kezére száll: egy  
    halálfejes lepke.



## EGY KISFIÚT KERGET A TENGER

Egy kisfiút  
kerget a tenger,  
inal a csöppség előle,  
szalad,  
játszik a vízzel  
önfeledten,  
gyöngysort ragyogtat bokáján  
a hab.

Egy kisfiút  
kerget a tenger - - -  
De hol az a lurkó,  
roppant vizek?!  
Dankasirály kiált  
nevemben.  
Zokoghatnék is.  
De kinek?  
Minek?

## LES RÁM A LOMBOK RÉSEIN

Les rám a lombok résein  
egy indián fiú,  
hever a fény a késein,  
baltája szigorú,

tolllkoronája virradat,  
kelő-Nap-mosolyú,  
alatta ágak inganak:  
apacs-e vagy sziú?

Íja törpécske szivárvány,  
nyilaz tekintete:  
Eltaláltalak! – kiált rám,  
s én meghalok bele.

## A NAGY GÖNCÖLHÖZ

Végre,  
végre itt vagy, Nagy Göncöl,  
itt virrasztasz házunk fölött újra!  
Csókolom csillagaidat,  
csókolom,  
szememet lehunyva.

Tudod-e,  
jaj,  
tudod-e,  
hogy én már kisfiúként  
odaképzeltam magamat  
bársony bakodra büszkén,

fütttyentettem  
Pegazus-paripámnak,  
ki ott is termett tüstént,  
és tovasuhogtunk,  
tova,  
a végtelenbe - - -

De most másért várlak,  
másért könyörgöm hozzád,  
Mindenség Szekere,  
elibéd térdepelve.

Vedd föl,  
vedd föl az én fiam,  
és ültess a bakra,  
s röptesd,  
suhogj vele  
az Esthajnalcsillagra!

Mert látni akarom,  
Látni minden este:

ŐT,

akinek fénylett,  
fény lett teste-lelke.

## FIAM!

Horzsolta csak szíved  
az érdes szerelem,  
súrolta sejtjeid,  
fényesre sikálta,

de nem omolhattál  
termékeny éjeken  
egy halandó lánnyal  
halhatatlan ágyba.

Mégis úgy remegtél,  
mint az ifjú nyárfa,  
mikoron nem a szél,  
hanem a fény rázza.



## FAGGATOM FIAMAT

Letérdelek egy tőzikehez,  
kis fehér kelyhe mikrofon:  
faggatom fiamat, miként Ő  
faggatott engem egykoron.

„Nincs isten, sem ördög, sem angyal,  
csak bűz van és tízezer féreg.  
Vénséges vartyogó varangy ül  
a szívemen. És pislog. És les.”

## ÉN ÉDES DERENGŐM

Mit tehetnék érted  
sebtiben, rögtön,  
mit tehetnék érted,  
hogyan élj örökkön?

Érted, kinek a föld  
cella már, börtön,  
mit tehetnék, mondd, mit,  
hogyan élj örökkön?

Én nem élek ostyán,  
keneten, misén:  
de föltámasztalak!  
Hogyan? Tudomiséen.

Élj örökké, fiam,  
én édes derengőm,  
kit a fekete csönd  
fényre nem ereszt föl!

Mit tehetnék érted,  
hisz a harsonahang  
se távol, se közel,  
csak harang bong, harang!

Mennyit, mennyit, mennyit,  
mennyit tűnődtem én,  
amíg rádöbbsz, hogy  
Isten költemény!

Ő a legelső vers,  
ő az első dallam:  
félelmek fókuszban  
a növekvő agyban.

Mit tehetnék érted,  
mit is tehetnék én?  
Vacogtat a bánat,  
remegtet a remény.

Hiányod fagyától  
a bazalt reped meg!  
Végzem fényes munkám:  
betűkbe temetlek.

## VÁLASZT VILÁGOMTUL

Láttalak vidámnak,  
fülig-nevetősnek,  
szomorúság bajnokának,  
gyávának és hősnek;

láttalak, amikor  
valamin töprengtél,  
és akkorát dobbant szíved:  
te is megdöbbentél;

láttalak erősnek,  
láttalak gyöngének,  
láttam, ahogy átlényegít  
egy pillangó ének;

és láttam, amikor  
az első szerelem  
tisztítótüzétől voltál:  
kiscsikó-eleven.,

és láttalak sírni:  
stadionból hoztad  
szorongatván az érmet, mi  
aranynál is bronzabb;

és láttalak ott is,  
ama kórteremben,  
ahol sohasem alkonyul,  
csak reggel van, reggel;

láttalak, látlak is:  
bár volna félálom!  
bicegsz felém járókával:  
féllábon, féllábon.

Így látlak, míg élek.

Ifjan. krisztusian.

Nem is, nem is vagy te halott:

drága kicsi fiam!



## FARAGJ, MŰVÉSZ, VÁDOLJ!

*Varga Ferencnek*

Faragj, művész, vádolg,  
forgács göndörödj, hullj:  
fájdalmam a fából  
fölfénylik, kijajdul.

Gyermekem, én drága  
mulandóm, derengőm,  
világom világa,  
rengetlek: ébredj föl!

## FÖLTÁMADÁSÉRT VALÓ ÉNEK

Harangvirág bong  
sírodon:  
bimm-bamm,  
bimm-bamm.

Kondul az ég is,  
kongatom dalaimmal,  
dalaimmal.

Árva,  
oly árva,  
aki él:

bimm-bamm,  
bimm-bamm.

Ébreszd föl fiamat,  
böjti szél:

itt nyugszik  
barna dalaimban!

Bimm-bamm,  
bimm-bamm.

## UTAD VÉGÉN

Édesem, én egyetlenem,  
drágám, de messzire mentél!  
Utad végén az ég alja  
már örökre naplementéll.

Nincs könnyem, nem zokoghatok.  
El a Hold sápad helyettem,  
a Hold, ez a vén, izgatott  
szatírfej a fellegekben.

Buzdítanak a csillagok:  
ha már ilyen árván hagytak,  
rengesd fiad emlékét úgy,  
miként bölcsőjét ringattad!

## JÓSKÁM!

Se sír, se pap, se koszorú,  
se harangszó, se bánat.

Álmomban olyan szomorú  
szívvel néztem utánad!

Kiszemelt magának az Úr.  
Többé sohasem látlak!

## FIAM ÉL

Valahol árván  
fölcsivog a csíz.  
Mord az ég, márvány,  
hideg és precíz.

Félnek a fák tőlem,  
vacog a vadon.  
Koporsószagom van,  
tömjénillatom.

Súlyod alatt, gyász,  
itt nyögök ma is,  
szemem gödrében  
fölfakad a víz.

Mord az ég, márvány,  
hideg és precíz,  
fölcsivog árván  
valahol a csíz.

Bánat-szép madár!  
Ím, hozzád jövök.  
Kiáltsd világgá:  
fiam él! Örök.



## MAJD SZÁMOLUNK

Nem törtél meg, nagy Isten!  
Tőled meg nem törettem!  
A játszma látszólag tiéd,  
ám vívjuk rendületlen.

Majd számon kérem tőled  
én: apámat, fiamat!  
Szívem jegén rőt rianás  
jajdul végig: rianat.

Te otromba, bumburnyák Isten!  
Te, a kozmosz böhöm-nagy ökre!  
Halálom után majd számolunk!  
Hiszen te élsz, élsz mindörökre.

## FELESÉGEMHEZ

Gyász asszonya,  
kedves,  
áldott  
fekete hölgy,  
bánat-bántott,  
szabad-e háborgatni,  
mondd,  
szent magányod?  
Érte,  
kiért a Zambézi  
zokog,  
ne űzd világgá  
mosolyod,  
a holtakat  
ne ébresztgesd,  
asszonyok  
asszonya,  
kedves!

Arany  
kirakatokból,  
nézd,  
hazahozom  
neked a fényt:  
gyönyörítse  
nagyra  
kerek,  
engem fürkésző  
szemedet!

## KETTEN MARADTUNK

Köszönöm,  
hogy élsz,  
hogy létezel,  
megköszönöm,  
hogy együtt  
félsz velem,  
köszönöm,  
köszönöm,  
édesem!

Ketten maradtunk,  
ketten,  
ketten,  
ebben a világi  
rettenetben:  
ketten,  
ketten maradtunk,  
ketten!

Ma még tavasz van,  
messze a nyárvég,  
ám fekete az út,  
s még feketébb lesz,  
ha az elmúlás  
angyala rálép,  
és közénk zuhan,  
közénk zuhan egy  
jegenyeárnyék,  
hiába hüppögsz  
utánam,  
kedves,  
hogy várj még,  
várj még - - -

Fekete az út,  
ha az elmúlás  
angyala rálép.

# TENGERLÁTÓ

THE END



## WARNEMÜNDE

Kék öbölben lengő  
tengeren tekergő  
fehér lombú erdő  
fehér lombú erdő

Hol az áldozó nap  
égalján fölborult  
piros motorcsónak  
piros motorcsónak

S kagylóhéj az égbolt  
az ember homokszem  
körémgöngyösül a világ  
bárhová menekszem

Markomban vérhólyag-  
medúzák lüktetnek  
fia nyugtalan kisfia  
vagyok a tengernek

Mellemre tetovált  
gyönyörű albatrosz  
szállj el velem kék szabadság  
emelj föl magadhoz

Csillaghorgonyoddal  
én legkisebb matróz  
hadd kössem csavargó békénk  
örökre a parthoz

Kék öbölben lengő  
tengeren tekergő  
fehér lombú erdő  
fehér lombú erdő

## TENGERPARTON

*Rózsa Endre emlékének*

Homorú ég, domború tenger –  
látom az időt sirálylani,  
egy szárnycsapással tovapercen  
a pillanat, az örök mai:  
látom az időt sirálylani.

Két őselem felesel, nyelvel,  
hullám a parton elhabul mind,  
hogyan is tudnák óvni szebben,  
miriád éves vitájuk int:  
fú az elmúlás szele, suhint.

## TENGER

Ifjú voltam, heves, szerelmes,  
butáknak sohasem engedelmes,  
nappal aludtam, éjjel írtam,  
nem illett rám a jelző:  
rendes.

Öreg vagyok, kicsit avíttas,  
túl józan és kevésbé ittas,  
de azért juttass csókjaidból  
nekem is,  
juttass.

Megtérít más is, nemcsak engem,  
ama temérdek víz: a Tenger,  
kinek én minden mozdulatát  
remegem,  
zengem.

Mert Ő a távlata minden népnek,  
hiszen határait ráun,  
és föllázad a luzitán lélek:  
delejezi  
az ÓCEÁNUM.

## KÖDMÖN BUDU SÁNDOR

Hét és fél évig hányt-vetett a tenger,  
Sándor bácsi! gondol még rád a kék víz.  
Hajód, korallok közt, rólad mereng el.  
S látod, ragyogva emlegetlek én is.

Mert te voltál az én öreg barátom!  
Egy-egy meséd után a végtelent  
csempészte szívembe a néma csend.  
Elorozlak hát a fösvény haláltól.

Sándor bácsi! gondol még rád a kék víz.  
Hajód, korallok közt, rólad mereng el.  
S látod, ragyogva emlegetlek én is.  
Hét és fél évig hányt-vetett a tenger.

## HATTYÚETETŐ

Kék a szigligeti alkony,  
derengek kint a tóparton.  
Március van, kikelet,  
csak szítsad szél szívemet!

Susmusol a pletykás nádas,  
arany az ég, kerek, tágas,  
pillérei jegenyék:  
de szép, istenem, de szép!

Egyszerre csak valahonnan  
egy hóhattyú elém toppan.  
Rimánkodik, kérve kér:  
akadna-e kis kenyér.

Látom, bögye puha, petyhüdt.  
No, e hattyút megetetjük!  
Mivel mással nincs mivel:  
három kajla kiflivel!

S míg a hattyú falatozott,  
egészen bealkonyodott.  
Csókot dobtam neki én!  
Tűz volt a tó, csupa fény.



## SZERELEMHAJNAL

Te fölkelő-nap-arcú!  
Hajadba háltni jár az éj.

Te tavirózsa-kedvű!  
Szép vagy. Beúszom érted.

Csurog a fény majd rólam!  
Körülcsohoglak: nyílj ki.

Virradó Szerelmem!

Fejemet lehajtom:  
koronázz meg engem.

## TE MEG A TENGER

Én elkísérlek, el a tengerig.  
Folyókat búcsúztatnak így a fűzfák,  
megtorpannak a parton, lengetik  
ágaikat, borulnak, gyönyörűm, rád.

A rengeteg víz megráng, remeg érted.  
Velem a fűzek szomorúan nézik,  
ahogyan átadod magad a kéknek,  
s hűtlen hajód lassan tovafehérlik.

VÉGTELENÜL

## ÖRÖK ÉS MÚLANDÓ

Én egy agyonszeretett nő  
tengerillatától  
istenibb ihletet kapok,  
mint az Országháztól.

## NUDISTA STRANDON

Végre  
kifeküdhetek a fényre  
meztelenül,  
ahogy megszülettem!

Zúg a zöld,  
pereg a homok.

Csiklandozzák egymást  
a lábnyomok.

Egy kisfiút kerget a tenger.  
A csöppség tapsikolva szalad,  
végül elgáncsolja egy hullám.  
Kánikulát kacag a nap.

Csudajó!

Fúj a szeszínű,  
viszi a szürkét.

Medúza dereng,  
víz alá merült  
miniatűr ég,  
tengericsillag kék napernyője.

Néhány kilométerre innét:  
ásítóznak az ágyúk,  
pisálnak a hadihajók,  
s az égre otromba  
torpedót emel  
a zsiráfdarucsorda.

Micsoda béke van,  
micsoda béke.

Mégis:  
szép itt, csakazért is!

Egy karcsú lány áll a parton.  
A szél zászlós hajába kap.  
Karján kosár hold aranylik.  
Combja között megy le a Nap.



## NAPÓRA

A tengerparton,  
a tengerparton,  
hol tyúkistenek  
fogyókúráznak,

homokba szúrt a  
kelő nap engem:  
jelöljek teret,  
mutassak időt,

adjak a fénynek emberi árnyat!

## TENGERIKÉK

### PARTODON

Irdatlan tenger!  
Partodon picurka pont  
a büszke ember.

### ÖREGEK

Agg hölgy, vén férfi.  
A férj a vénebb vizet,  
őt párja nézi.  
Nagy idők árja reng el.  
Borong értük a tenger.

### SIRÁLYOK

Micsoda falat!  
Az ember azt hihetné,  
torkukon akad.

\*

Micsoda vizsály!  
Csetepatés családod  
ronda raj, sirály.

## TEMETÉS A TENGEREN

Van-e szomorúbb:  
hullámokra helyezni  
bánat, koszorúd?  
A gyász gyertyája ég, ég,  
nagy hold hízlalja fényét.

## ÖNARCKÉPEK

Szorong a tenger.  
Magánya mord. Partján: sem  
isten, sem ember.

\*

Fekete-tenger!  
Szőke boszorkányt bűvölsz  
csuromkék szemmel.  
De ha nincs kint a parton,  
dúlsz-fúlsz, dühöngsz, haragszol.

\*

Egy részeg bolgár  
pisál vizedbe, s röhög.  
Loccs! Hanyattlököd.

\*

Nem mondhatnám, hogy  
suhan a vízen, siklik  
vízibiciklid!

\*

Német turisták  
ejtőernyőznek. Bosszant.  
Kiköpött desszant!

\*

Várnára három  
hadihajó vonszol nagy  
estéli homályt.  
Éj, holddal jöjj, derűvel!  
Szép álom, ne kerülj el.

\*

Ó tenger, tenger!  
Sirályhinta hullámod  
remegem, rengem.  
Partodon zeng az élet!  
Boldog vagyok, hogy élek.

\*

Tücskök, ti tücskök,  
ti tengerparti tücskök:  
házáig űztök!

\*

Érik a füge.  
Legyen hullásom, tenger,  
csak kettőnk ügye!

\*

Füstöl, ködöt ont,  
páráll a rengeteg víz.  
Hurrá, jön a komp!

\*

Őrli, csak őrli  
partját a tenger, őrli.  
S ő: orrát törli.

\*

Tenger, hadd lássam,  
hogyan mosod meg lábam,  
ágyékom, hátam!  
Milyen is, ha elmerül,  
s minden sejtem tengerül?



## RÉSZEG DAL

Nagy várnai piros hold,  
tengerhez hangulatlámpa,  
bort ide, bort, piros bort,  
lerészegedem máma,  
nagy várnai piros hold,  
tengerhez hangulatlámpa!

Isten szeme, szemafor,  
hajókat hőköltetsz hátra,  
bizseg vénámban a bor,  
bizseregteted, Várna,  
Isten szeme, szemafor,  
hajókat hőköltetsz hátra!

Ezüsthidad csuromfény,  
sápadhatsz, Krisztus, dohoghatsz:  
nekivágok, neki én,  
gyalog Szevasztopolnak!

## ZSÓKA

Én már szeretlek akkor is,  
amikor nem szeretlek.  
Magával szédít Ág Boris  
a tintás tengerekhez.  
Részeg betűim ilyenkor  
dülöngnek, hemperegnek,  
pálinkabűz és vad boríz  
meg nikotin remegtet:  
én már szeretlek akkor is,  
amikor nem szeretlek.

## ARANYHOMOK, NÉLKÜLED

Éj. Moszkva szálloda.  
Tizedik emelet,  
tizenhármas szoba.

Asztalnak, szekrénynek,  
ágnak magyarázom:  
mennyire hiányzol.

Ablakommal szemben  
érted tüntet, reng, zeng,  
a Fekete-tenger.

Hallanád, hogyan hull  
hullámra itt hullám?!  
Jönnél, s rámborulnál.

A szél fát ölelget,  
lomb alól kivillan  
birsalma-hold-melled.

Téged idéz minden  
szép szóval, szelíden.  
Mért hagytalak így el!

Tizedik emelet,  
tizenhármas szoba.  
Éj. Moszkva szálloda.

## DALOLÓ ARANYHAL

Fönnakadtam  
az idő meritőhálójában,  
kifogott a vén huncut,  
rabul ejtett,  
daloló aranyhalat,  
és most dörzsöli kezét a kapzsi,  
aranyat akar dézsával,  
aranyat,  
mert látja ő,  
nagyon is jól látja,  
hogyan remeg értem a tenger,  
sír a szabócska rák,  
zokog a bálna,  
és látom,  
csillagtalan szeme odvából  
ömlik felém az álság,  
vigyora vacogtat,  
míg végre kinyögöm:

teljesítve leszen  
a három kívánság.

## TINTAHAL

Tintahal, tiéd a tenger! –  
parton habok fecsegik ezt.  
De én tudom, annyi tied  
belőle, mit bekékítesz  
nagy fekete félelemmel.

Te is tintahal vagy, te toll!  
Se fény arcomon, se mosoly.  
Retteglek itt szomorúan,  
te iszonyú uszonyú hal,  
cápák cápája, gyilkosom.



## ROSTOCK – WARNEMÜNDE

Rostokoltam Warnemündében,  
forró grogot vedeltem éppen,

s mivel meggyötört bitor lázam,  
nem volt kedvem, hogy vitorlázzam.

Maradék márkám összesöpörtem:  
hóka hajómon világgá szöktem.

Rosalinda meg csak állt a mólón,  
nézett utánam: soha-nem-múlón.

## SZÁRNYAS OLTÁR

*Arthur Rimbaud emlékének*

### 1.

Éjjel a szél ha dögszagot lódít,  
ebek tudják csak elsíratni úgy  
az ember összes magánhangzóit,  
mint e fölkaravánózott fiú,

ki most a Tenger színe előtt áll.  
Lelkére már a moraj se gyógyír,  
csak áll a parton, pokolból jövet  
áztatja lábát Arthur. S. Rimbaud sír.

Mert nincs többé Párizs, ha a kommün  
lelőtt Albatrosz az Egyenlítőn.  
Történelem sincs! Csak igazolt bűn.

És bőgne a tevék. Árusivatag. Csend.  
Mint egy arany százfrankos, a vízből  
ellenállhatatlan, óriási Nap kel.

### 2.

És pereg, pereg a száraz tenger,  
hajói kilenc hullámos állat,  
pillád is hamis gyöngyöket ejt el:  
kiköpött kalózkapitány vagy!

Pereg és pereg a száraz tenger,  
fordulnak óráid zokogóra,  
mert könnyűnek mutat minden percben  
a sivatag, e nagy homokóra.

Málháidon ha babrál a hajcsár,  
gyilok villantja fényét a frontra.  
Sírkövesednek az arabok már:

recontra, Monsieur Rimbaud, recontra!  
Íme: van itt egy világ!! Hát add el!!!  
Mindened lesz majd, csak igazad nem.

3.

Hallod-e zúgni a nyílhegy Á  
zivatarát az Ú völgyében?!

Angyali kancát az É elé,  
s hajrá e néhai faekével  
birizgáld, vénítsd meg, zokogtasd  
az érzékeny öblök kis ó-ját!

Eleget éltünk ahhoz, hogy oktass,  
tudjuk, amit egy hadihajó lát.

Taszítsd a tenger tornyait szét,  
Istenét kutasd, meredek Í-jét,  
s ha térde tündökletére fölvelt:  
Ü-sd az Ő-ért! vagy csillagára,

verj a holdbéli lány farára,  
s kerüld meg hetvenhétszer a Földet!

## VALLOMÁS A DUNÁN

*Farkas Árpádnak*

Hazám hetvenhét-ördögbukfenc-hosszú.  
Szélessége, miként kitárt karom.  
Magyar vagyok. Szívemben semmi bosszú.  
Jövőnket én akarván-akarom.

Boldog vagyok most, boldog, nagyon boldog.  
Szőkell a víz, sétahajónk fehér.  
De gond felhőzi, meg-megráng a homlok:  
hírek fájdalmát ontja rá a szél.

Idehallom a balladás magyarnak  
zokogását, fenyvesek panaszát:  
„Irgalmatlan Isten, hát mit akarnak?!  
Sóval vetni be Édes-Egy-Hazánk!?”

Magyar vagyok. Szívemben semmi bosszú.  
Jövőnket én akarván-akarom.  
Hazám hetvenhét-ördögbukfenc-hosszú.  
Szélessége: táruló két karom.



## ÓCEÁN – PAUL CELAN

mintha  
rengene  
ringana –

magzatvíz  
mondja  
paul celan

s mint egy  
várandós  
kismama

földomborul  
az  
óceán



## TOKAJ

Tisza és Bodrog  
önfeledten öleli  
egymást, oly boldog!

A mindenható TENGER  
parancsa eddig zeng el.

## SÁNDOR BÁCSI

Nagy hold alatt  
vonítanak  
az éjszaka kutyái,

elhunyt komor  
gyermekkorom  
táltosa: Sándor bácsi.

Tengerész volt.  
Ezer égbolt  
ragyogott rá: delente

hallgatagon  
ült a taton:  
albatroszát etette.

Hány éjszakán  
mesélt, az ám,  
és micsoda meséket:

kikötőkről,  
harcról, nőkről:  
maga volt ő az élet!

Kántort, papot  
nem hallgatok,  
de őrt állok sírodnál,

és hüppögök,  
ríjok, nyögök:  
elzokogom, ki voltál.

## KOVÁCS ISTVÁNHOZ

Kinek szemébe  
csöppent a tenger,  
helyét nem leli  
már sohatöbbé.

Sejtből sejtelem  
úgy lehetsz, testvér,  
ha sütkérezel  
a kezdeteknél.

Szólítsd lánykori  
nevén a mákot,  
kit a kikelet  
megkoronázott:

mielőtt május  
ragyája rád ég,  
s megrontanának  
Szent Bonifácék!

Testvér, kell hogy a  
játszmát megnyerd:  
fordítsd le magyarra  
a Tengert!

## TISZTA BESZÉD

A hold, Isten toronyórája  
elütötte az éjfelet.

Nem kulcsolom kezem imára,  
nem gyónok, és nem térdelek.

Megadatott, hogy látva lássam,  
és halljam a rög énekét.

A tenger volt egyetlen társam,  
a tenger: a tiszta beszéd!

## RÓZSA ENDRÉHEZ

Komorlik minden betűm, gyászol:  
Akár A Tenger, Úgy Hiányzol!



## BALATONI KÉPESLAPOK

*Antal Istvánnak*

1.

Hogy hadonászik e vén szomorúfűz, hogy hadonászik!  
Fészkes ágairól szinte lepottyan a nap.  
Nincs egy árva forint a zsebemben. Nincs mosolyom sem.  
Fáradt dankasirály fürdeti gondjaimat.

2.

Sarlót képzelsz kezedbe,  
és már suhintanád:  
hajlong, suttog előtted  
a satnya sás, a nád.

E zöld társadalomban  
mindegy: Z elvtárs, X úr.  
egyikben sincs gerinc, csak  
hitvány előgerinchúr.

## IKAROSZ

El, csak el a földtől,  
csak egyre távolabb:  
meneküljünk, apám,  
te drága-drága rab!

Vedd föl karjaidra  
fenséges szárnyadat:  
suhogjunk el innen  
a roppant ég alatt!

Apám, Daidalosz,  
tied minden érdem:  
toporzékol Minósz  
király vak dühében!

Sodor a szél, tárd ki,  
tellegesd szárnyadat:  
tavaszodik lassan,  
alant már szántanak.

Apám, híred fölhat  
a magas egekig  
– Nézd csak, fiam, a pórt,  
nézd: ránk se hederít!

Áldott ő ezerszer,  
és nálunk is rababb!  
Miattunk izgul, de  
érte tombol a Nap.

Jaj, apám, engemet  
Kréta királya átkoz:  
szárnyam tolla széthull,  
a tenger vonz magához!

## TENGERLÁTÓ

*Kormos István emlékének*

Csipkebokortól  
gyúlt ki az alkony,  
tombolt a tűz  
a túlsó parton:

Dánia égett,  
Yorick jajgatott.

Láttam a Tengert: nem hallgathatok!

Mert rőt rongyait a partra kiadta,  
és felöltöztetett az Isten,  
felöltöztetett  
a Napba.

Ki téphetné le rólam e bíbort,  
palástomat, ha Hold a csatja?

Éreztem én már:

tündöklük,  
ragyog,  
süt minden sejtem  
a Sötét ellen.

S mondá a Tenger:  
hatalmas vagyok!

De túl a partokon,  
hol már pereg a hullám,  
medvéседik a csúcs,  
jeges:

ki ság és mit ságall?!

amíg az öntelt  
hullámon sütkérezik  
az Őssejt,  
kit a Lét  
hontalanul is felez,

s ki mégis egyetemes!

Ki ság nekünk hát  
és mit ságallnak?  
Mi az,  
                    miről a Halál is hallgat?!

S rá csak legyintgetek:

útilapukkal,  
pálmaággal,  
játékos lombú mókusfákkal  
legyintgetek,

s legyintek is,  
mert lényegtelen már,  
lényegtelen minden ságallat,  
egy árva szóra,  
arra sem érdemes.

Látott a Tenger hatalmasnak ott,  
s én láttam a Tengert!

Hatalmas vagyok.



## NOÉ

Rengeteg vized gyötri bárkámat,  
szorong a szívem, szorong: ó, bárcsak  
fehér galambom hozna zöld ágat!

Asszonyom pöröl, civódik velem,  
tűrök, nyelek, nagy kezem tördelem:  
adj már bárkányi békét, Istenem!

Jáfet mustrálja Kám feleségét,  
soha még ilyen ravasz fehérnép...!  
Istenem, adj már bárkányi békét!

Pillants rám, szánj meg engemet, Uram,  
lassan véget ér, fölfénylik utam,  
vallok hát neked szép szomorúan:

Káin megöli mindenkor Ábelt,  
nem lesz külön, nem, az én fajtám sem!  
Szeress így minket! És ments meg! Ámen.



AMERICAN SOCIETY OF  
HISTORICAL GEOGRAPHY  
PUBLISHED BY THE  
AMERICAN GEOGRAPHICAL SOCIETY

Volume 1, No. 1  
January, 1901

CONTENTS  
The American Society of  
Historical Geography

THE AMERICAN SOCIETY OF  
HISTORICAL GEOGRAPHY  
PUBLISHED BY THE  
AMERICAN GEOGRAPHICAL SOCIETY

Volume 1, No. 1  
January, 1901

# EZÜST RABLÁNC

ESTABLISHED

## RAGYOGÁSBAN

Aj, hogy ragyog rajtam ez a  
szikrás hómező-ing!  
Ilyen ragyogásban tűnt el  
apám is, s most ő int

a Hadak Útjáról felém:  
csillagág öt ujjá,  
zubbonyát, a zörgő zöldet,  
fújja a szél, fújja.

## SZOKNYÁT KÜLDTÉL

Szoknyát küldtél, s egy doboz kockasajtot:  
fényes fájdalmamat feledjem el.  
Apám tagadjam meg?!? Te Rongy Akarnok!!  
Vitéz Nagybányai...! Szégyentelen.

És ha Papa széttépi a behívót?  
Sőt: nemet mond, kiáltó nagy nemet?!  
Kopóidat, csendőreid uszítod:  
lőjék agyon, akár egy korcs ebet.

Hát mellemre ne tűzd a gyásznak érmét!  
Viseld jelvényeidet magadon!  
A többit elragyogja majd a térkép:  
s a Don, a Don, a Don, a Don, a Don!



## AZ ÉG ALATT

Az ég alatt,  
az irdatlan ég alatt,  
egy férfi mered ki a földből,  
magányosan egy férfi.

Meztelen, mint Jézus.  
Nagy szeme lobbanékony.  
Harminchárom éves.  
Agyát öli a téboly,  
agyát öli a téboly.

Vigyázzban áll, feszes vigyázzban.  
Lábához béklyózták a földet.  
Lépni nem tud, hallucinál csak:  
„Nosza, öleld meg!” „Rajta, öld meg!”

Lábához béklyózták: a Földet.

## MINT

Árva vagyok,  
elhagyatott,  
árva,  
nagyon árva:

árvább,  
mint a forradalmak  
háromkívánsága.

## A FÖLD ALÓL IS

Aj, szegénység! Halál se gyógyít.  
Apám vért köp a föld alól is:  
pirosak pirosát.

Feni csontját csontjaimhoz,  
lobogónk döfi át,  
gyilkos, hetvenhétszer gyilkos,  
de rám csak ő vigyáz,  
csak ő vigyáz.

Ellenetek is ő véd!  
Bár tagjait a Don partján furulyává lőtték,  
s játszik a szél,  
a pásztor szél combcsontjain sípol:  
HEJ ÉLET BE GYÖNGY ÉLET  
egy kupa vért zihál a sírból,  
és körbe jár a telt kancsó!

ISZUNK PUSZTASZERRE  
ERRE A NOMÁD VILÁGRA  
MÚLTRA  
JELENRE

Víz,  
hosszú víz  
egy koporsó katonával rengj át Európán!

Voníts,  
halálhozó kutya:  
te kísérd a nótánk!

HEJ DUNÁRÓL FÚJ A SZÉL  
SZEGÉNY EMBERT MINDIG ÉR  
DUNÁRÓL FÚJ A SZÉL

S üres a part.  
A Duna zsong csak.  
Hol vannak hát, akik danolnak?!  
HOLTAK

De élek én! s a koporsóig:  
szavukat hallom a föld alól is,  
a föld alól is.

## SZEMFEDŐ FÖLD

Sírtól sírásig lengve, derengőn  
zörgök itt kint a fejfaerdőn.

Nem világítok gyertyalánggal,  
kezemben csipkebokorág van.

Előre hallom, amit mondok,  
oly hangosan súgnak a csontok.

Csillagok árvája, Ember, figyelsz?!  
Őst keresel, és apádra se lelsz.

Szív dobol így, vagy a temető döng?  
Tenger nép volt az Őssejtig ősed!

Magyar vagy, mert lengyel a lengyel,  
mongol a mongol és dán a dán.

Intsen partjához, s mosson a tenger  
tisztító, nagy tüzek hajnalán!



T  
E  
ÉGRE – TÁRT- KARÚ

H  
A  
T  
A  
L  
M  
A  
S  
I S  
T E N

Utolsó tantuszommal,  
a teleholddal hívom föl a figyelmed:  
úgy dől belőlem a dögszag,  
mint egy fölakasztott kutyából.

## ESET

Édesanyám!  
Mi van akkor,  
tudod-e,

tudod-e,  
édesanyám,  
mi van akkor:

ha megőszült  
magzatod  
álmában

visszaordít  
őled odújába?

## SZÍVEM „KETTÉHASADÁSAKOR”

Ily  
nagyot  
szív  
csak  
csillagon  
dobban:

mikor  
a  
szellem  
magára  
döbben!

## SÖTÉTEDEM

Esteledik a Zéró  
kilométerköve:

sötétedem én is.

Csillagok bronzából a Mester  
most önti fölém  
az egek nagyharangját.

Fúj a szél is.

Végem  
van.

## MI TÖRTÉNT?

Mi történt veled,  
mondd,  
mi történt,  
hogy mindenről lemondtál  
önként,  
s mint egykedvű pálma  
a szélben:  
legyintgetsz csak  
úton-útfélen?

Mi történt veled,  
jaj,  
mi történt,  
hogy a halálhoz szegődtél  
önként,  
s vagy remetéje  
a hallgatásnak,  
kit az isten is  
megaláz csak!

Hova tűnt  
hímpora hitednek?  
A hited,  
a hited hova lett?!  
Oly árva maradtál  
nélküle,  
mint halott mellén  
az amulett.



## HALÁLRA VÁLTAN

Azt hittem én már,  
csak arra gondoltam szinte halálra váltan,  
hogy elcsavargok  
egy éji folyó fényoszlopcsarnokában.

Az éjféli víz vonzott engem,  
az éjféli víz panteonja:  
tükörképe a teleholdnak  
nyelvemen volt már szentséges ostya.

## IFJÚSÁG, MINT SÓLYOMMADÁR

Jaj, Te! akinek olyan hosszú  
haja nőtt, mint a fűzfavessző!  
Miről merengsz úgy, hova tűnődsz,  
hogypárodnak is, ki veled időz,  
ökörnyálat húz kontyából az ősz?

Vallasd meg inkább öklödet, szóljon:  
vissza miért nem suhog rá sólyom,  
e kezes állat már hozzád se hú?!  
S tudod-e azt, te Dávid-erejű,  
hogynem kesztyűd, nem is a keselyű:

te ijesztetted világgá, kóbor!  
Mert ezüst rablánc csörög csuklódon.

## CSENGÉS EZÜST EMLÉKE SZÁLL

Tél! Palotádnak padlása füst, köd,  
nem golfozik ott egér dióval,  
ezüstöt hallok én, színezüstöt,  
dehogy száncsengő halkul a hóban:

harminc ezüst ez, szétgurulóban!

Ne suhogj hozzám hollóselyemben,  
hol leszek én már, mire kivirrad!  
Hars kakasokkal, mint ama reggel,  
Pilátus pendelye virít csak.

S rongyaim várnak rád a veremben.

## LAKÓTELEPI JÉZUS

*Préter Károlynak*

Hogy ragyognak levetett rongyaid a holdsütésben!  
Koponyádön csillagok töviskoszorúja, és hallod, ahogy  
el-elpattan, zéróvá zörren halántékodon a hajszáál.  
Göndörebbe vagy már a görbe tereknél is, göndörebbe.

Három világtáj hatalmaival pörölsz az emberiségért,  
és villámlanak körben az egek minden szavadra.  
Dicsértessék hát a te neved , lakótelepi Jézus!

Ki a megmondhatója, hogy mióta állsz itt?  
Meztelen vagy, mozdulatlan, fejed körül piros derengés.

Szirénaszóval jönnek érted a fehér köpenyesek.



## HOLTPONT

### 1

Jaj, most vagyok csak  
igazán árva,  
sárgaház sahja,  
kékség királya,

most vagyok én csak  
igazán árva:  
görbe fának is  
egyenes lángja!

### 2

Mint ama nagy, hamuhodó madár,  
ki tolla tábortüzéből éled,  
üzenem neked – a szél megtalál -,  
hogy élek, barátom, újra élek:

mint ama nagy, hamuhodó madár.

### 3

Add már ajakamnak a szót,  
idegeimre a vonót,  
zendítsd rám a csontok csöndjét,  
azt a száz csillagra valót!

Add már ajakamnak a szót,  
kifütyülnek így a rigók,  
dáridót csapnak, dáridót!

Add már ajakamnak a szót,  
a pokolra hurcolhatót:

a tűzben is vacogtatót.



## DALTALANUL

Elhagyott minden.  
Isten se pártol.  
Száműzetett az  
ének a számról.

Sisakos tollam  
bebábozódik.  
Nincs dal! Az ember  
csak átkozódik.

## PARADICSOMI TŰZMADÁR

Dehogy a nyitja:  
rabja teszi a kalitkát,  
mert az a titka!

Ha van remény még:  
ezt is, amazt is a csillagi mélység  
kulcsa kinyitja.

Szép mese!

Maga  
az énekek éneke  
dobog a bordák birodalmában.

Tüdőpuha már priccsem is,  
ruganyozhat a szellem.

Félénk virágok  
s vadrózsák rengetik csak a rácsot,  
ha barmot szabadít  
rájuk a reggel!

A láng  
piros madara lobog,  
énekel,  
ugrál sorsa ellen.

## HOLD

Lüktet, lobbog, tombol a Hold:  
övé minden gondolatom.

Parázslík, izzik, sistereg,  
ámultam őt, mint kisgyerek.

Ríttam érte, ha elfogyott!  
Mama, ki lopta el, tudod?

„Eltűnt, szentem, majd visszajön!”  
Maszatos arcom tiszta könny.

Ködben, homályban, füstben:  
mögé bújhatott Isten.

S meglesett minket! Nyaranta  
cigánylány csókolt alatta.

Aztán egy éjjel, kedven tűntén,  
eljött értem a gonosz tündér.

Jártam a várost tébolyodva,  
csak sandígtattam föl a Holdra.

Húzott, vonzott magához,  
mint egy őrült vajákos.

Összezavarta tekintetem:  
forgott a világ, pörgött velem.

Tombolt, lüktetett, lobogott:  
tőlem tíz évet ellopott.

Kútja tüzébe ejtette,  
Isten magának eltette.

Egyszer talán, ha itt a napja:  
nagylelkű lesz és visszaadja.

## SZÁLL AZ ÉNEK

*Kiss Benedekhez*

Írsz jegenyék magasában,  
madárlátta kis szobában,  
ahová csak integetnek,  
fölötte már mindeneknek;

mindeneknek fölötte már  
csendül a csönd, szabad a száj,  
s mérni a mérhetetlenséget  
nem marad más – csak az ének:

ki csillagról csillagra száll,  
ki csillagról csillagra száll.



## TE ÜSS AGYON!

Fokozhatatlan Jákob létrája,  
hiába újhodnak meg a vénnek.  
Ablaknál ülök. Gyöngybaglyasodva  
lesem a hulla Holdat. Félek.

Zuhanj rám, te üss agyon, te drága  
csillagok röge, vak pacsirtája!



## NAGY ÉJSZAKA

Ó, éj,  
ó, éjszaka,  
te csillagos,  
tücskös,  
enyém a hold karéja ma,  
ezüstös tőle minden,  
ezüstös,  
ó, éj,  
ó, éjszaka,  
te csillagos,  
tücskös!

\*

Apám katona volt.

Gyilkolt,  
gyűlölt,  
rabolt.

Apám katona volt.

Görbe tükrödnek fókuszában  
remekítsd elem,  
te hold!

Apám katona volt.

Hadd lássam őt  
élve,  
félve,  
hülye bakanóták közt  
köhincselve,  
rumtól remegőn!

Vetítsd elém őt,  
görbe hold:

levegő  
nekem ő,

levegőm!

De hagyjuk is a százszor  
eldaloltat!  
Látok én itt katonát eleget!  
Zsoldosait a zsoldnak.  
Hagyjuk is hát a százszor  
eldaloltat!

\*

Magyar éj,  
fekete,  
üszkös,  
csillagos,  
tücskös,  
magyar éj!

Tehet-e többet a szív annál,  
hogy hajnalig virrasszon?!  
Teérted is,  
magány nagyasszonya,  
borok  
bizalmas barátnője,  
édesanyám,  
te álomi asszony!

Hiába remeged haza anyádat,  
szólogathatod már szólván  
apádat,  
férjedet,

unokádat,  
de a fiadat is!

Megadatik azért néha,  
hogy láthatlak,  
megadatik,

De te vagy,  
mindenek fölött te vagy,  
te vagy ama hölgy,  
a sápatag,  
akire minden este ráomol,  
rászakad az ég,  
rászakad.

Ó, éj,  
ó, éjek éje,  
ezüst magányunk holdja,  
szerelmünk körpecsétje,  
állongok alattad árván,  
gyúlékony páromat ölelve,  
és átsüt blúzá, átdereng  
ökleim aranykulcsa: melle.

Ó, éj,  
ó, éjek éje,  
gyászoknak gyásza,  
szerelmek szerelme!

Ám messze retten tőlünk  
ím, az ábránd.  
Bújnánk össze ötvenévesen,  
de a fiúnk

a föld alól kiált ránk.

## AKI MAGA ELÉ MERED

*Domokos Mátyásnak*

Örültek háza. Éjszaka.  
Vizelet szaga. Vér szaga.

Hold veri rám az ablakot.  
Fenyegetnek a csillagok.

Micsoda ősi félelem  
fagya dermeszti éjjelem.

De én tagadom, hogy a félhold  
szabadította rám a tébolyt!

Gyilokkal néz farkasszemet,  
aki maga elé mered.

S iszonyú huzat járja át  
koponyáját és mellkasát.



## IMMÁR TÍZEST LŐ

Ezen a szélbe bugyolált bolygón,  
e méregzöld, megkergült Földön,  
mit keresel te köztünk mosolygón,  
mondd, mit akarsz itt, szerelem, álom,

e mozgósítható világon?

Énekeimre Isten is ráunt.  
Futnék, de gömbölyű földön hova?!  
Huzatosak a lőtéri bábuk:  
tízest lő immár a kiskatona.



## FÁJ AZ IDŐ

Törvény: ami világra jött,  
el kell múlnia lassan.  
Ez a rend! itt a Földön is,  
s a csillagos magasban.

Ezért fáj az Idő, sajog  
a perc, nyilall a pillanat.  
Ím, a piros elmúlás ágán  
órák zsendülnek, inganak.

Jaj, hát hányszoros bűnös az,  
ki gyalázzván a Földet:  
asszony helyett fegyvert ölél,  
s megöl, egykedvűn öl meg?!

## AHOGY TELNEK

Ahogy telnek-múlnak az évek:  
egyre árvább leszek, papa.  
Egyre árvább és egyre vénebb.  
Arcom: bánat kirakata.

Tudod-e, hogy túléltelek már  
tíz évvel, Te Minszki Halott?!  
Őszök piros lombja pereg rám:  
sétáló sírköved vagyok.

## FÉLEK MÁR

Félek már magamtól,  
félek, nagyon félek,  
félek – ha megvillan –  
késétől e kéznek.

Házam is, hazám is  
csontig kifehérült,  
anyámat átkozom,  
világra miért szült.

Mért szültél világra  
anyácskám, szerelmem:  
magam vagyok immár,  
nincs már hova lennem.

## HAZÁM!

Hozzád  
csecsemőként  
sírok  
hatvan éve:

ne  
tégy  
ki  
engem  
a  
világ  
küszöbére!

## ISTEN FAGGATÁSA

Úristen, hát hol élek én?!  
Valóban ez a föld hazám?  
Mért nem ölel akkor magához  
úgy igazán?

Uram, te láttad apámat!  
Agyamon derengés fut át:  
valahol Minszkben kaparták el,  
mint a kutyát.

Fiam szélfútt zsendülő ág.  
Örök barbár: letörted őt.  
Hízlalod vele a rédicsi  
köztemetőt.

Számomra mit eszeltél ki?!  
Miféle döghalált, uram?  
Búzlók, de mégis téged szánlak  
szomorúan.

Mert nincs esély, Uramisten,  
föltámadásra nincs esély!  
Gyere, ültess föl térdeidre,  
s hazudj, mesélj.



## HÍRHEDT HANGULAT

Már kedvem volna  
magamat ölni!  
Hírhedt hangulat  
rabjává lettem.

És nincs más kiút,  
mint megdögölni  
oly egyszerűen,  
ahogy születtem!

## MIKOR A TÉBOLY TRÓNOL

Mikor az elme elborul már,  
zúgván betör hozzád egy angyal,  
végighorzsolja bőröd, és  
megetet varanggyal.

Mikor az agyban téboly trónol,  
ős félelem árama renget,  
kiver az idegláz, de úgy,  
hogy szíved reped meg.

Míg délibábozik az elméd,  
mutat kétfelé hasadt bolygót,  
disznók elé vágott tököt,  
sárgán vicsorgót.

És fölugatnak a fegyverek.  
Menekülnél a földbe bújva,  
rögöt harapsz, s meztelenül  
kiállsz az útra.

Körötted nagy tumultus támad.  
Ágyékodra repül egy kendő.  
Szirénázva megjön érted,  
s elvisz a mentő.

## EZÉRT VOLT HÁT

*Léka Gézának*

Nincs a szívem haván árnyék,  
vakon is hazatalálnék  
e dzsumbujból, ahol élek.  
Szabad vagyok, nagyon félek.

Ezért volt hát annyi álom?  
Lelki összeroppanásom?  
Ezért vacogott az ének?!  
Szabad vagyok, nagyon félek.

Ajakamról inal, oson,  
világgá ijed a mosoly.  
Magamra maradok végleg.  
Szabad vagyok. Nagyon félek.

## SZÉLKIÁLTÓ

Jaj, ne hagyjatok magamra,  
jaj, ne hagyjatok magamra,  
ne száműzzetek a dalba,  
ne száműzzetek a dalba:  
jaj, ne hagyjatok magamra!

Furcsa tömlöc ám az ének,  
furcsa tömlöc ám az ének,  
rabja vagy, de mégse véd meg,  
rabja vagy, de mégse véd meg:  
furcsa tömlöc ám az ének.

Engemet ha árván hagytok,  
engemet ha árván hagytok,  
ti is egyedül maradtok,  
ti is egyedül maradtok:  
engemet ha árván hagytok.

Jaj, he hagyjatok magamra,  
jaj, ne hagyjatok magamra,  
ne száműzzetek a dalba,  
ne száműzzetek a dalba:  
jaj, ne hagyjatok magamra!



## HALÁL ÚR!

Mint a betonbontó,  
légkalapácsos ember,  
úgy remegtem színed előtt:

de nem akasztottam föl magam,  
nyelvem világra nem öltöttem.

Ócsontságod ezért  
meglehet, hogy átkoz,  
ám jogom van,  
jogom:

a természetes halálhoz.



## AKI ELANDALÍTANA

Úgy kellene most valaki mellém,  
aki elandalítaná elmém!

Nem tudok mit kezdeni magammal,  
mint anyókák, motyogok magamban.

Össze-vissza hadonászok. Intek.  
Hatalmasat kiáltok: Legyintek.

Úgy kellene valaki most mellém,  
mint a mágnes, magamhoz ölelném!

S tükör elé lépnék, hogy megkérjem:  
hagyja el a szobát tükörképem.

Ha most az Úr megcsókolná elmém:  
a világot menten átölelném!

## BARNA

Tellegeti szárnyát egy nagy madár.  
Ragadozó, levillog rám a karma.  
Megölhetne, ha éppen meg akarna.  
Mint a szívem, kong, üres a határ.

Az a madár ott, jaj, az a madár!  
Szomját nem oltja vérem, sem a Tarna.  
Barna, mint a rög, barna, barna, barna.  
Lomb hull, toll hull, nyarat temet a táj.

Az angyalok ördögszekérre ülnek,  
boszorkák húznak el, tovaseprülnek.  
Minden halott lelke hazatalál.

Félig örülten itt csak én bolyongok,  
visszhangozzák lépteimet a dombok.  
Kiált értem, kereng a Nagy Madár.

## POKOLBÓL JÖVET /II/

*Dr. Győri Lászlónak öleléssel, hálával  
és nagyrabecsülésemmel*

Ifjúságnak háttal,  
hosszú, nagy víz mellé,  
kiültetem kölyök szívem  
csillag alá, kőre.

Dobogná ki, verné,  
lüktetné világgá,  
ami fáj és lehetetlen  
immáron kibírni.

Így az a vers indul,  
mihez végső pontot  
görgethet akár maga a  
dátumos halál is.

Hatvanöt évgyűrű  
arany tüze őrijt,  
pántolódik homlokomra  
a hetvenedik már.

Jövök a pokolból,  
kór tüze ragyogtat,  
megettem egy mázsa gyógyszert,  
s alig enyhül kínom.

Jövök a pokolból,  
harminchárom éve  
úgy járok én oda, mintha  
otthonomba mennék.

Otthonomba, végleg  
tébolydába zárva:  
ments meg engem, ifjúságom,  
te egyetlen, árva.

# EURÓPA ELRABLÁSA





KÉREM!

én eddig hallgattam csak,  
mert jól tudom, mi lesz a sorsa  
a szeleburdi szilvafákon  
kék csillaggá robbant rügyeknek.

Mondják, mikor az ózdi kórház  
műtőjében Kiss Margit megszült:  
barkát borzolt a szél, s az utcán  
kizöldültek a vasporos fák.

Ám alighogy a réz kilincset  
lábujjhegyről – így ni! – fölértem:  
ifjú házunk szemét kilőtték,

s lekalimpált a kis kakukk is.  
Anyám összesöpörte az időt,  
én meg kidobtam a szemétre!

## EGY SÜKET ÉS VAK ISTEN PANASZFALÁRA

Láttuk, uram, remegtük  
pupillád fényrobbanását,  
féltünk, úgy hadonásztál  
fényszóró két karoddal;

és hallottuk, uram,  
fütyülsz a fájdalomra:  
bombákkal hamisan!  
Te, Az Abszolút Hallás.

És volt képed, uram,  
állni a hulla Holdra,  
s volt bőr is arcodon,

hogy süketen, vakon  
egy világot vezényelj!  
Köpvén a csillagokra.

## ISMERETLEN KATONA

Országok Sisakja!

Sisakok Izsákja,  
regiment regrutám!

Sortüzekkel terelt,  
hadak útjára vert,  
csillagközi bakám!

Csipkebokorugróm,  
remény romvitéze,  
kit bronzzá vezényelt  
egy őrült Ábrahám!

Kiért sírhatok én,  
kiálthatok, miként  
bárányvér fű után!

Ha meg is testesülsz;  
szellem vagy! Messze tűnsz.  
Hetvenhét pecsétes  
pokoli parancs vár!

Kulacs rum részege,  
fagy szalmaözvegye,  
didergő bakancspár!

Látomásos őszám:  
káprázat havának,  
havak tengerének  
szalajtott katonám!

Sisakország fia:  
patron pro patria,  
csurompiros csatám!

Istenre esküszik,  
s Pilátus piacán  
harmincezüstködik  
rongy bajtársad: Hazám!

Légy pogány, keresztény:  
ott függsz a távcsöves  
puskák célkeresztjén,  
hajnalok hajnalán!

Bükkszenterzsébeti  
senkim, Jézus Krisztus:

Apám, Édesapám!



## FEKETE TRÓN

Vonóit én a nagybőgő éjnek,  
térdemen török rózsét a fényhez,  
zenét gyújtok rád, piros zenét,  
énekek énekét, tüzek tüzét,  
rádlobbantom a muzsika-máglyát,  
rezes csontjaid bandája előtt  
recsegenek a karnagyi pálcák,  
s legyen áldott a tűz piros hite,  
ama nagy tábortűzé, mielőtt

egy abrak zabért Fritz Schischak lelőtt:

világíts, Papa, világítsd ki Te  
a temetőt, a bakatemetőt,  
mert ha egy öreg muzsik gyújt fáklyát,  
elfújja Isten annak a lángját,  
ha ő nem, elfújná a balti szél.  
Sírról csak azok tudnak, kik ássák!  
Magukat gyásszal megkoronázzák,  
s lesznek egy halott helytartói és  
fekete trónra ültetett árvák.



## A FEKETE LEVÉL

Futott, futott, futott.  
Futott Kiss Bella végig a bércezen,  
ki a faluból,  
a szőlőhegy felé.

Zihált a melle,  
már nagyon nehezen szedte a levegőt,  
megállt hát egy kicsit pihenni  
a dűlőút kökényese mellett.

Margit! Margitóóónk! – kiáltott a völgybe.  
Anyánk szalajtott érted, hagyd abba az ásást,  
gyere haza gyorsan,

siess, ahogy csak tudsz,  
mert itt van, megjött,  
megjött a fekete levél a frontról.

## GYÁSZDOBOZ

Rég volt nagyon,  
nem emlékeztek már,  
hát újra elmesélem.

1943 februárjában  
kaptunk egy dobozocskát,  
a minszki hadikórházból küldte  
anyámnak és nekem egy katonaorvos.

Volt ebben a kis fekete dobozban  
egy lereszelt karikagyűrű,  
negyedkiló kristálycukor,  
ceruza,  
radír,  
borotva,  
zsebóra,  
néhány levél  
és egy agyonmutogatott fénykép  
anyámról, rólam.

Ülök  
egy napraforgó arcú asszony balján,  
rajtam drapp pulóver  
H betű forma kantárral,  
egy rövidnadrág,  
térdharisnya,  
és két pingvinszínű cipőcske  
típegéseimhez.  
Bal hüvelyk- és mutatóujjammal  
hatalmasat csípek combomba.

„Tisztelt Asszonyom!  
Az ön férje nem tűnt el  
a belorusz hómezőkön,  
bajtársai  
egy hónapon keresztül húzták szánont  
egész Minszk városáig.

Kezeim közt,  
szemem láttára halt meg  
a hadikórházban.  
Sajnos,  
nem tudtam már segíteni.  
Lőtt seb,  
harmadfokú fagyás,  
és nagymértékű vérveszteség volt  
halálának oka.  
Fogadja őszinte részvéteimet!”

„Jaj,  
drága feleségem,  
te faluszépe asszony,  
gyönyörű Kiss Margit!  
És nekem édes egyetlenem,  
te drága-drága,  
aranyos kicsi fiam:  
mit is mondtam én nektek  
mielőtt bevonultam,  
mit is mondtam én nektek akkor?!”

HA TUDNÁM,  
HOGY NEM JÖVÖK HAZA  
TÖBBÉ,  
ITT,  
A HÁZUNK SARKÁN  
LÖVETNÉM FŐBE MAGAMAT  
A CSENDŐRÖKKEL,

legalább tudnátok akkor,  
hol fekszem én,  
Utassy Vadász József,  
Isten és az Ózdi Vasgyár  
segédmunkása,  
legalább kijárhatnátok a temetőbe,  
síromra virágot és gyertyát  
lobbantani...

És mondtam azt is,  
jaj,  
mondtam én,  
ígértem én,  
ígérgettem,  
hogy ne féljeteK,  
nem leszek én gyilkos,  
nem lövök én agyon  
egyetlen katonát sem,

mert mindenkit hazavárnak innen,  
mint ahogy engem is hazavár  
az én futosó kicsi fiam,  
hogy karomba szaladjon,  
és én fölkapjam őt,  
fölemeljem,  
és magasba dobálva  
bemutassam őt ennek a gyönyörű  
Napnak,  
amely itt ragyog most is a fejem fölött.  
És én szénné feketedem lassan alatta."



## AKIT A GYÁSZ FELÖLTÖZTET

Sírhat, akit a gyász  
öltöztet föl, sírhat!

Ki zuborgatja szép  
arca tengerszemét  
özvegy Kiss Margitnak?

Katonaköpenygomb,  
kétszázezer csillag!

Én nem tehetek arról,  
s ő sem tehet róla,  
ha elengedném kezét:

a Föld is elforogna  
szép lassan alóla.



## SIRATÓ

A húgomnak hosszú, szőke haja volna.  
Míg fésülködne, én a tükröt tartanám,  
s incselkednék vele: csúnya vagy, nem tetszel,  
barátnőid szebbek... – Hadd haragudna rám!

A taknyosan is szép, csöpp csintalan öcsémnek  
csúzlit csinálnék, s ha csörrenne az ablak:  
magamra vállalnám a kis mesterlövésznek  
találataiért kijáró jutalmat.

Vasárnap délelőtt – nehogy még rajtakapjon! –  
valami kedveset füllentenénk anyámnak,  
s elcsalnánk a Papát: meséljen újra arról,  
hogyan menekült meg Ő, s hogy pusztult el a Század.

## KIT KOLDUS HAZÁMNAK HÍVOK

Anyámnak hősi halott a párja,  
méhe a szerelem hullaháza.

S hogy belefojtsák a szót a gyávák,  
ajkát iszonyú csókra zárták.

Megszült hát engem: forradalmat.  
De nekem minden bordám kardlap!

S anyám – kit koldus hazámnak hívok –  
mert a megváltó krajcár hiányzik:

kiül a gazdag világ sarkára,  
s homlokán sorsom harmonikázik.

## KIS FEHÉR KAKAS

Hogy ne emlékeznék a kis fehér kakasra!

A húslila hajnal

A hófehér szélcsend

## A korgó konyha

## A bordó fazék

## A lángvörös kályha

## A rárázott bolhák

A katonák!

A katonák!

A szikrázó virradat

## A ragyogó rombuszok

## A magas gátoszlop

A kis fehér kakas

A fölkelő nap!

A kukoríííkkúúúú!

A ratatata

A szédelgő tollak

A piros gejzír

A szeplős hó

És a röhögő sisakok

És a röhögő sisakok

Ó, hogyne! Emlékszem a hős fehér kakasra.

## KATONÁK, LEVENTÉK

Katonák, leventék gyakorlatoznak a házunk melletti ré-  
ten. Vigyázz! Pihenj!

Jobbra át! Balra át! – mennydörögnek a vezényszavak.  
Tőlünk mintegy harminc-negyven méternyire van a sze-  
médombunk, ahonnét világgá kergetem a kendermagos  
kakast, és egy erőteljes hej!-t kiáltva: magamra vonom  
a szakasz figyelmét. Csak erre vártam! Hátat fordítok  
nekik, kis kezemmel összefogom mellemen az inget, és  
leguggolok. Mögöttem kuncogás járja át az alakulatot.  
Majd a mennydörgő gép, akinek fényes kard villámlik a  
kezeiben, így zárja le ezt a költeményt:

Katonák! Leventék!

Mi alighanem:

LE VAGYUNK SZARVA.



## LESEK ÁT A SZOMSZÉDBA

Lesek át a szomszédba,  
ahol az udvaron,  
a diófa alatt  
hokedli fehérlik.

A hokedlin kék lavór van,  
s a lavór fölé,  
szembe velem,  
egy szőke, göndör katona hajlik.

Mint a veszett kutyának,  
olyan habos a szája.

Nézem.

Kijön a házból Keresztanyu,  
ő is nézi.  
Kijön Keresztapu,  
ő is.

Előbújnak a gyerekek:  
Bözsí és Bálint,  
én meg szaladok anyámért,  
hadd látná ezt ő is.

És körbecsodáljuk a katonát,  
aki:

fogat mos.



## OTROMBA ÁGYÚ

Ágyút vontatnak a házunk elé,  
egy iszonyatos, otromba ágyút.  
A szomszédok körben már szedik le  
az ablakokat, ajtókat: parancsra.

Hála az égnek, lövésre nem kerül sor.  
Ott ólálkodom a csillagosok körül:  
az egyik katona hirtelen a hónom alá nyúl,

és egy nagy lendülettel föltesz az ágyúra.  
Gyí, paci, paripa! Belebámulok a csövébe is.

Nekem aztán mesélhettek már bármit, bármiről!

## A HÁLA

Pincénk a nyárikonyhából nyílik,  
bejáratát teljesen eltorlaszolták vágott tűzifával,  
mi meg – gyerekek, asszonyok – nyolcan-tízen kuksolunk  
a sötétben, szerencsére a szellőző ad valamicske fényt.

Egyszer csak hallom, hogy anyám sikoltozik az udvaron:  
segítség! – kiáltja. Egy katonával birkózik elszántan.  
A suszterájából kibiceg a Mester úr, kiszaladnak az inasok  
is, körülveszik őket, de senki sem mer közbeavatkozni.

Én üvöltök, mint a fába szorult féreg, Keresztanyu  
a dunna csücskét gyömöszöli a számba, hogy ne rínek.  
Végre jön egy oficér, és kancsukával észrepüföli a merénylet.

Anyám meg fölkel a földről, leveri a havat magáról,  
karját széttárja, hogy ő ártatlan, és méltatlankodik:  
hát ez a hála, az ember süt-főz nekik, és ez a hála.

## HOVA CIPELED AZT A NAGY ÁSÓT?

Náni néném:

Kis Vadászm, madarászm,  
hova cipeled azt a nagy ásót?!

Én:

Menek Oroszországba!

Náni néném:

Minek, kisfiam?!

Én:

Hogy kiássam apámat.

## VONULNAK

vonulnak  
vonulnak  
vonulnak  
vonulnak

katonák  
vonulnak  
végig a  
falunkon

fáradtak  
vesztesek  
de azért  
nótáznak

ragyog a  
zenekar  
cintányér  
holdja zeng

és szalad  
utánuk  
a falu  
bolondja

üvöltözi  
győztünk  
győzelem  
győzelem



## FILLÉREITEK

Itt van például ez a koldus.  
De hol lehet vajon a lába?  
Mert a koldus, a koldus itt van.  
S az én hazám az ő hazája!

Föl kell rúgni ott azt a tányért:  
kalimpáljon az égre holdnak!  
Korog az éjszaka, hideg van.  
Filléreitek hunyorognak.



## RADNÓTI MIKLÓS EMLÉKÉNEK

ÍM ITT E KŐ,  
hidege csontodé.

Koponyafény:  
A HOLD MA OLY KEREK!

Ragozhatom a létigét  
létem hamleti szélínél.

Ragozgatom:  
meghalni nem lehet!

Ha ez a kő itt pogány oltár,  
akkor én hiszek ebben a kőben.

Csillaggal kiszemelt költő  
voltál!

A sövény pusztul,  
Fanni időtlen.

Rét rongya immár,  
pipacsod is rohad.

Rigók borzongatják a bokrokat.

Ősz van.  
Őszvilág.

Avar ha zörren,  
záraké a zaj.

Kikeleti fegyencek ím a fák.

És veri az ősz halántékomat,  
üti a tarkót.

Ősz ül a zongoránál is:  
Bartók!

## BARTÓK BÉLA ÉS KODÁLY ZOLTÁN NÉGYKEZESE

Égmerengő tó, derengő romház,  
csónakszomorú tengerszem,  
fölfelé hulló pontylevélcsontváz,  
ki előtt már csak Isten a horgász,  
csillag a csali őszreggel.

Szomorú csónak: Emberszem!

Nem marad semmi biztató itt,  
égre leng, oly sovány a tó is,  
zenitre húzó légnemű láger:  
Kémény-Anyaöl! hol a kondor gyász  
párafüstből is Piétát formáz,

s örökmécs ragyog: Holdkandeláber!

Át a nádason zongora tűnik.  
Püföli a szél vakfehér keze  
félhangok buzogány billentyűit.  
Szuronyrohamra zúdul egy front sás.  
Arany- és ezüsthíd robbantás.

Csontok közé csapj, félelmetes  
cromagnoni ős: Te Négykezes!

Viador páncélbikacsorda bőg,  
hágja húgodat, ökleli nőd,  
s úgy veti szarván anyádat vállra,  
kiáll a Hold peremére Isten,  
és vakjainak lekiáltja:

Ím, Európa Elrablása!

## VASBAN A VILÁG

Vasban a világ ellenem:  
töri gerincem, szellemem,  
idegem, álmom, szép arám,  
jövőm, virrasztott éjszakám.

Vasban a világ, fegyverben!  
Nem marad élve ember, nem.  
Értünk iszonyút kiáltok:  
láng legeli a világot,

láng legeli a világot!

## CSILLAGVIRÁGVÁZA

*Nagy Lászlónak*

Pokoljáró Arkangyalod  
küszöbömre tetted,  
kicsinosítottad nagyon,  
hogyan beleszeressek.

Szemöldöke patkó,  
szeme beszakadt tó,  
tekintete rúgás rajtam,  
lúktető holdsarló.

Cimpáin a függő  
repedt csikócsengő,  
melltartója szétvált földgömb,  
csillagra derengő.

Hogy zúg az út! Bátyám,  
minden fán harang van.  
Félreverik a világot.  
Ágyamban az Angyal!

Szája, mint a döggút...  
Fél a Hitehitvány!  
Mellén borzong a papíros.  
Én írok. Ő diktál.

Ökörnyárson forog a Föld!  
Hét nap és hét éjjel  
ropja már a fergetegest  
szikra a pernyével.

Ég a bálnazsíros tenger,  
zöld óceán zubog;  
micsoda halászlé készül!  
betonút bugyborog,



pityereg a pingvines part,  
tolong a hegy, a domb,  
megkergül a bárányos ég,  
tüzes tehénkolomp

hull a pacsirtatojásra:  
rántotta lesz a dal!  
a pilóta égre kozmál,  
propeller-láng hadar,

s megered a kék levegő,  
zuhog, zuhog, zuhog:  
piros kardvirágba dőlnek  
a virágárusok,

s izzik az Isten sisakja!  
dómkupola duhog,  
indul a korom-körmenet,  
s forog a Föld, forog!

Tornyok törnek: ó, csillagász,  
szemed párkányára  
négy égtájról csörömpöl a  
CSILLAGVIRÁGVÁZA.

Szturnusz-jegygyűrűm  
ujjamon megolvad:  
SZERELEM SZERELEM  
jaj, szerelem, hol vagy,

hol vagy, te bimbó-erejű?!  
Szétfeslik az ököl,  
s fejem fölött, mint kihamvadt  
csontcsillag tündököl.



## PILLANATKÉP

Megtorpanok majd égre meredten,  
torkomba visszanyelem a sikolyt.  
És rádöbbenek a rettenetben:  
hajam ellobbant, két szemem kifolyt.

## TANK

Hát Csak Nézzétek Az Ember Fiát!

Kötve robogó harckocsi után,  
rántatik végig az Egyenlítőn,  
a Baktérítőn, a Ráktérítőn,  
végig az összes meridiánon,  
sivatagon át, havon, sáron  
csörömpöl vele, csak csörtet, csörtet,  
kerüli hetvenhétyszer a Földet,  
kormányosa meg egykedvűn dúdol:

füles inal el a hadiútról.

– Hova hurcolsz hát, hektori szekér,  
hisz csupa vér vagyok, csupa vér,  
fekete volt-e bőröm vagy fehér,  
isten se tudja, csak a televény,  
csak a televény, a humusz maga:  
micsoda itatós vagy Szahara,  
horzsolja húsom hajnal, éjszaka.

Minek e vágta, mondd, miért, miért?!

– Csalogány tollad sercegése sért,  
fülemet sérti, hát ezért, ezért!  
Már a hordában, amíg a mamut  
verme éjjelén vérében aludt:  
ellenem virrasztottál, ne lopjak,  
fényesítettél csillagot, holdat,  
és nyüzszítetted, sírtad, makogtad,  
hogy itt rabolnak, hogy itt rabolnak!

– Néhai nóta, valami módon  
mégiscsak mai, vadonatódon,  
és az is lesz, míg világ a világ,

de én ellened, csillagod iránt  
énekelek itt, zengem, ami bánt!  
hiába hurcolsz héthatáron át!

– Popfa be, ne rázd itt a szövegát!

– Lövess hát akkor, lövess, lövess hát!

– Sor kerül arra is, csak várd ki:  
utad utolsó út, kiabáld ki  
magadat, szentem, hallgatlak némán:  
Allah néhai tornya rakétám,  
súgjam soraid, ismerlek én már,  
te ifjan lekurváztad Helénám,  
Le Agamemnont, Priamoszt, Hektort,  
Páriszt, Patrokloszt, Akhillészt,  
Nesztort,  
utáltad versét a vaksi vénnek:  
undorított az udvari ének!

SZAPPHÓT szeretted, a töredékest.

– Igen, Őt, az Egyetlent, az Édest,  
akire ráfogtad, hogy banális,  
rágalmaztad, homoszexuális,  
feketítetted hattyúi tollát,  
mert nem írt époszt, ódákat hozzád,  
mert nem ment férjhez egy vasszekérhez,  
és nem himnuszolt csengő csatákról,  
pajzsaid holdfogyatkozásáról,  
sunyi sereged piros útjáról:  
de tündökölte, ami nagyon fájt,  
amibe belepusztul egy ország;  
s ha volt jutalma – nincs is nagyobb tán:  
dalait szerelmesek ragyogták.

– De hol az életmű, a lényeg?!

– Verseit elkótyavetyélted,  
mert e tükörből hiányzott képed,  
úrhatnámságod és dőzsölésed!

– Vakmerő senki, pimasz poéta,  
még ma a holdon kötsz ki, még ma!  
Hátadra púpnak kapsz egy palackot,  
ami elég lesz hattyúdalodhoz,  
a többi már nem az én dolgom...

– Boldogan Halok Meg A Holdon!



## BÉKE

Íme,  
a vadkapor  
radarernyőt bontott!  
Szelek mozgósítják  
fönt a horizontot.

A kerti utakon  
ragyog a csiganyom.  
Perzsel,  
betűz a Nap  
egy átlótt sisakon.

Ebével a hídon  
egy lurkó átszalad.  
Karján gyászszalag van.  
Gyászszalag.  
Gyászszalag.



## A KÖR ÁTVÁLTOZÁSAI

Hula-hopp-karika, szeretőm köldöke, jegygyűrű.  
Pisztolycső, puskacső, ágyúcső: mielőtt eldördül.

Fabatka aranyból! korona, rúpia, frank, yen, font, ...  
Lila lyuk a tarkón, homlokon, végül is mindegy hol.

Nézzétek: karomon gyászszalag növekszik! Lassan már  
oly nagyra tágul, hogy ráhúzhatjátok a Földre is.

Csak tudnám, mit akart üzeni nektek egy öreg ponty  
a nagyvásárcsarnoki siralom-akváriumból!

## FÖLDEM

Krumplival  
aláaknázott föld ez,  
hová zuhanórepülésben  
jő el a héja,  
és sárga takarodót fúj  
egy tökvirág  
a méheknek,  
dongóknak,  
darazsaknak.

Fesztes vigyázzban áll  
a mák itt,  
s e királyi hadsereg élén  
ágál,  
hadonászik  
egy madárijesztő.

Őrzik a Földet,  
földemet,  
hol a kelő Nap zsebtükre  
minden napraforgó.

Láthatod,  
tábornok:

itt nincs mit keresned.





## TARTALOM

### CSILLAGRA ZÁRT EGEK ALATT (1948–1956)

Motívum . . . . .	7
Első év . . . . .	8
Tarlók fakírja . . . . .	9
Tél, 1951 . . . . .	11
Idill, 1952. . . . .	12
Hamis nap . . . . .	13
A sánta suszter . . . . .	15
Hétpettyes . . . . .	16
Derengő rét . . . . .	18
Rezeda-álom. . . . .	19
Keserű fűszál . . . . .	20
A pétervásári urak . . . . .	21
A nagy szavak körútján . . . . .	22
Amerre a nap lejár . . . . .	24
Országos vigyázásban. . . . .	25
Keresztapu. . . . .	26
Itt . . . . .	27
Szüret után . . . . .	28
Bús . . . . .	29
Valaha . . . . .	30
Őszidő . . . . .	31
Csillagok parazsánál . . . . .	32
Ahogy kel a nap. . . . .	33
Őzők húrjaira. . . . .	34
El . . . . .	35
Gunaram, jajgass! . . . . .	36
Engedje meg, hogy bemutassam! . . . . .	37
Szpartakusz énekel . . . . .	39
Hozzászólás . . . . .	40
Őszvilág . . . . .	41



Október . . . . .	42
Örökzöld fenyő! . . . . .	43
Kihallgatás. . . . .	44
Világ vagánya . . . . .	45
Csillagra zárt egek alatt . . . . .	46
Rálehel a fákra a tél. . . . .	47
Rigóhívogató . . . . .	48
Fán maradt levelek . . . . .	49
Már . . . . .	50
November . . . . .	51
Hó hull. . . . .	52

## A SZERELEM SZÉLÉN

Kora tavasz . . . . .	55
Szerelmhajnal . . . . .	56
Morgolódom . . . . .	57
Vetkőztető . . . . .	58
Akit Losonczy Anna áhít . . . . .	59
Magdihoz . . . . .	60
Hogy kibírjam. . . . .	61
Fákat altat a szél . . . . .	62
Tüzem, lobogóm! . . . . .	63
Viktória . . . . .	64
Egészségedre: Krisztina! . . . . .	65
Csönddel cserepezve . . . . .	66
Cigány kikelet. . . . .	67
Irány: Pétervására! . . . . .	68
Diridon. . . . .	69
Kenderáztató . . . . .	70
Egy pillanat rögzítése . . . . .	71
Termékeny éj . . . . .	72
Kikiáltó. . . . .	73
Ezüsthíd . . . . .	74
Zöld láz . . . . .	75
Hófehérke . . . . .	76

A szűz . . . . .	77
Illegális nászéjszaka . . . . .	78
Tél . . . . .	80
Végtelenül . . . . .	81
Abortusz után . . . . .	82
Angyali üdvözet . . . . .	83
Derengők . . . . .	84
Fellegajtó . . . . .	85
A szerelem szélén . . . . .	86
Magyarország! . . . . .	87

## AKIÉRT A ZAMBÉZI ZOKOG

Az én kicsi fiam . . . . .	91
Rédicsi aprószent . . . . .	92
Fiamhoz . . . . .	93
Negyvenöt évesen . . . . .	94
Szarkóma . . . . .	95
Bánat . . . . .	96
Ezüstvilág . . . . .	97
Csillagközi csaló . . . . .	98
Krónikus osztály . . . . .	99
Nagy kék szemeidet örökre lehunyta . . . . .	100
Napáldozat . . . . .	101
1989 . . . . .	102
Aki temeti fiát . . . . .	103
Gyászéj . . . . .	104
Nem tudom kimondani . . . . .	105
Már csak az álmok . . . . .	106
A magány markában . . . . .	107
A csend hintája . . . . .	108
Úton . . . . .	109
Pillangó-ballada . . . . .	110
Egy kisiút kerget a tenger . . . . .	111
Les rám a lombok résein . . . . .	112
A Nagy Göncölhöz . . . . .	113

Fiam! . . . . .	115
Faggatom fiamat . . . . .	116
Én édes derengőm . . . . .	117
Választ világomtul . . . . .	119
Faragi, művész, vádolj! . . . . .	121
Föltámadásért való ének . . . . .	122
Utad végén . . . . .	123
Jóskám! . . . . .	124
Fiam él . . . . .	125
Majd számolunk . . . . .	126
Feleségemhez . . . . .	127
Ketten maradtunk . . . . .	128

## TENGERLÁTÓ

Warnemünde . . . . .	131
Tengerparton . . . . .	132
Tenger . . . . .	133
Ködmön Budu Sándor . . . . .	134
Hattyúetető . . . . .	135
Szerelemhajnal . . . . .	136
Te meg a tenger . . . . .	137
Örök és múlandó . . . . .	138
Nudista strandon . . . . .	139
Napóra . . . . .	141
Tengerikék . . . . .	142
Temetés a tengeren . . . . .	143
Önarcképek . . . . .	144
Részeg dal . . . . .	146
Zsóka . . . . .	147
Aranyhomok, nélküled . . . . .	148
Daloló aranyhal . . . . .	149
Tintahal . . . . .	150
Rostock – Warnemünde . . . . .	151
Szárnyas oltár . . . . .	152
Vallomás a Dunán . . . . .	154



Óceán – Paul Celan . . . . .	155
Tokaj . . . . .	156
Sándor bácsi . . . . .	157
Kovács Istvánhoz . . . . .	158
Tiszta beszéd . . . . .	159
Rózsa Endréhez . . . . .	160
Balatoni képeslapok . . . . .	161
Ikarosz . . . . .	162
Tengerlátó . . . . .	163
Noé . . . . .	165

## EZÜST RABLÁNC

Ragyogásban . . . . .	169
Szoknyát küldtél . . . . .	170
Az ég alatt . . . . .	171
Mint . . . . .	172
A föld alól is . . . . .	173
Szemfedő föld . . . . .	175
Te égre tárt karú hatalmas Isten . . . . .	176
Eset . . . . .	177
Szívem „kettéhasadásakor” . . . . .	178
Sötétedem . . . . .	179
Mi történt? . . . . .	180
Halálra váltan . . . . .	181
Ifjúság, mint sólyommadár . . . . .	182
Csengés ezüst emléke száll . . . . .	183
Lakótelepi Jézus . . . . .	184
Holtpont . . . . .	185
Daltalanul . . . . .	186
Paradicsomi tűzmadár . . . . .	187
Hold . . . . .	188
Száll az ének . . . . .	189
Te üss agyon! . . . . .	190
Nagy éjszaka . . . . .	191
Aki maga elé mered . . . . .	194

Immár tízest lő . . . . .	195
Fáj az idő. . . . .	196
Ahogy telnek . . . . .	197
Félek már . . . . .	198
Hazám!. . . . .	199
Isten faggatása . . . . .	200
Hírhedt hangulat . . . . .	201
Mikor a téboly trónol. . . . .	202
Ezért volt hát . . . . .	203
Szélkiáltó. . . . .	204
Halál úr! . . . . .	205
Aki elandalítana. . . . .	206
Barna . . . . .	207
Pokolból jövet /II/ . . . . .	208

## EURÓPA ELRABLÁSA

Kérem! . . . . .	211
Egy süket és vak Isten panaszfalára . . . . .	212
Ismeretlen katona . . . . .	213
Fekete trón. . . . .	215
A fekete levél . . . . .	216
Gyászdoboz . . . . .	217
Akit a gyász felöltöztet. . . . .	220
Sírató . . . . .	221
Kit koldus hazámnak hívok . . . . .	222
Kis fehér kakas . . . . .	223
Katonák, leventék. . . . .	224
Lések át a szomszédba . . . . .	225
Otromba ágyú. . . . .	226
A hála . . . . .	227
Hova cipeled azt a nagy ásót?. . . . .	228
Vonulnak . . . . .	229
Filléreitek . . . . .	230
Radnóti Miklós emlékének . . . . .	231
Bartók Béla és Kodály Zoltán négykezese . . . . .	232



Vasban a világ. . . . .	233
Csillagvirágváza . . . . .	234
Pillanatkép. . . . .	236
Tank . . . . .	237
Béke . . . . .	240
A kör átváltozásai. . . . .	241
Földem . . . . .	242

8192/  
10

Napkút Kiadó Kft.  
1014 Budapest  
Szentháromság tér 6. mfsz. 29.

Telefon/fax: (1) 225-3474  
E-mail: [napkut@gmail.com](mailto:napkut@gmail.com)  
Honlap: [www.napkut.hu](http://www.napkut.hu)

Felelős szerkesztő  
Szondi György

Tördelőszerkesztő  
Szondi Bence

A borító Szeift Béla képének  
felhasználásával készült

Nyomdai kivitelezés  
Érdi Rózsa Nyomda

ISBN 978 963 263 131 8







2490 FT



9 789632 631318

Utassy József

EZÜST RABLÁNC